

Europos
Komisija

PANORAMA

2017 M. ruduo / Nr. 62

Inovacijų skatinimas regionuose

PAŽANGŪS
SPRENDIMAI
EKONOMIKOS
AUGIMUI
IR DARBO VIETŲ
KŪRIMUI

„REGIOSTARS 2017“
APDOVANOJIMAI:
ATRINKTI
24 PROJEKTAI

Regioninė ir
miestų politika

PANORAMA

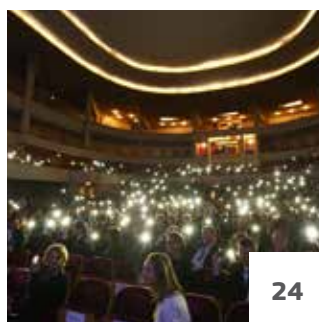
REDAKCIJOS SKILTIS.....	03	PAŽANGŪS VEIKSMAI ŠIAURĖS VIDURIO ŠVEDIJOJE	32
SANGLAUDOS POLITIKOS NAUJIENOS: KOMISIJOS NARĖ CORINA CREȚU	04	SUSTABDYTOS AKIMIRKOS IŠ ŠVEDIJOS	42
INICIATYVA #COHESIONALLIANCE	06	KALBA ES PILIEČIAI	44
SUINTERESUOTIEJI SUBJEKTAI APTARIA SANGLAUDOS POLITIKĄ PO 2020 M.	08	INTERREG SAVANORIŠKAS JAUNIMAS	46
PAŽANGESNIS AUGIMAS PASITELKIANČI ES INOVACIJAS ..	16	NAUJOS PRIEMONĖS EKONOMIKOS AUGIMUI IR DARBO VIETŲ KŪRIMUI	48
2017 M. „REGIOSTARS“ APDOVANOJIMŲ FINALISTAI	24	DUOMENŲ CENTRAS: 4 – REGIONINĖS INVESTICIJOS	50
VERSLO VYKDYMAS REGIONUOSE IR MIESTUOSE	28	PROJEKTAI IŠ PORTUGALIJOS IR AIRIJOS	53
EKONOMIKOS ATGAIVINIMO PLANAS	30	DARBOTVARKĖ	55

06

16

24

32

Šiame numeryje...

Žurnalo „Panorama“ rudens numeryje daugiausia dėmesio skiriama inovacijoms. Pokalbio su Komisijos nare Corina Crețu metu sužinojome apie dabartinę padėtį ir tolesnius veiksmus rengiantis sanglaudos politikai po 2020 m. Išsamiam regionams skirtame straipsnyje pasakojame apie Šiaurės Vidurio Švediją, kurioje nyksta tradiciniai apdirbamosios pramonės sektoriai, užleisdami vietą modernesnei žinių ekonomikai. Pažangiosios specializacijos strategijos jiems padėjo nustatyti augimo sritis, o mes pristatome kelis projektus, kuriems šis naujas požiūris buvo naudingas.

Pažangioji specializacija išsamiau nagrinėjama straipsnyje apie naujausią Komisijos komunikatą, kuriame išdėstyta strategijos ateitis. Suinteresuotųjų subjektų iš visos ES atsiliepimai rodo, kad tai jau duoda rezultatų. Neseniai paskelbtoje Pasaulio banko ataskaitoje apie verslo sąlygas Bulgarijoje, Vengrijoje ir Rumunijoje,

lyginamas šių šalių palankumas verslui su verslo sąlygomis kitose pasaulio šalyse ir pateikiamos rekomendacijos, kaip jas gerinti. Apžvelgiame pagrindines išvadas.

Taip pat skelbiame šių metų „RegioStars“ apdovanojimų finalistus, pristatome dar keturis „Interreg Volunteer Youths“ dalyvius, skiltyje „Savais žodžiais“ suteikiamas žodis Suomijos, Čekijos, Portugalijos, Italijos ir Latvijos atstovams, o nuotraukų skiltyje pristatome Švedijoje vykdomą projektą.

Linkiu malonaus skaitymo.

AGNĖS MONFRET

Komunikacijų skyriaus vadovė, Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas, Europos Komisija

REDAKCIJOS SKILTIS

„Vėjas vėl pasisuko Europai palankia kryptimi. Tai palankus momentas, bet jis netruks amžinai. Tad pasinaudokime proga ir pagaukime burėmis šį vėją.“

Šiuos žodžius pirmininkas Jean-Claude Juncker ištarė skaitydamas šių metų pranešimą apie Sąjungos padėtį, kviesdamas visus europiečius pasinaudoti esamomis palankiomis sąlygomis ir suvienyti jėgas siekiant tolesnės šalių ir piliečių integracijos. Pirmininkas ypač pasisakė už „lygybės Sąjungą“, kurioje „negali būti antrarūšių piliečių“.

Mielas skaitytojau, kažin ar įmanoma geriau suformuluoti sanglaudos politikos pagrindinį tikslą. Būtent dėl to mes dirbame pastaruosius 40 metų: siekdami užtikrinti, kad kiekvienas Europos pilietis, nepaisant to, kur jis gyvena, turėtų tas pačias galimybes ir sąlygas pasinaudoti didžiausios pasaulyje vidaus rinkos privalumais.

Sanglaudos politika remia žmonių projektus, viltis ir svajones kiekviename ES regione, tačiau daugiausiai dėmesio dažnai skiriama mažiau išsivysčiusiems regionams. Todėl džiaugiuosi, kad šiame „Panoramos“ numeryje yra išsamus reportažas apie Šiaurės Vidurio Švedijos regioną. Šie puslapiai padeda aiškiau suprasti koks yra sanglaudos politikos vaidmuo ir pasiekimai šiame regione, taip pat vaizdžiai pateikiamas vietoje dirbančių sanglaudos politikos praktikų nepaprastas įsipareigojimas

Europai. Šis įsipareigojimas man padarė įspūdį praėjusį lapkritį, kai turėjau galimybę aplankyti Stokholmą ir Vestmanlando regioną.

Tiesą sakant, šis ir kiti vizitai dar labiau padidino mano pasitikėjimą mūsų politikos gebėjimu duoti realios naudos visiems ES regionams. Iš tikrųjų, sanglaudos politika remia investicijas visuose 276 Europos Sąjungos regionuose. Daugeliu atvejų investicijos duoda naudos net ir už sienų, pavyzdžiui, investuojant įmonėms iš kitų ES šalių. Tačiau tai dar ne viskas. Iš esmės, sanglaudos politika įgalina Europos regionus kartu spręsti bendrus iššūkius, kaip antai globalizaciją, technologinius pokyčius ir migraciją, kurių jie negalėtų spręsti vieni. Kaip sako pirmininkas J.-C. Juncker, kartu esame stipresni. ■

CORINA CREȚU

Už regioninę politiką atsakinga Europos Komisijos narė

POKALBIS

Įsibėgėjo pasirengimas sanglaudos politikai po 2020 m.

Šių metų birželio mėn. vykusio Sanglaudos forumo metu pasiekta daug žadančių rezultatų, todėl Europos Komisijos narė Corina Crețu pateikia „Panoramos“ skaitytøjams naujausią informaciją apie pasirengimą sanglaudos politikai po 2020 m.

Sanglaudos forumas buvo pristatytas kaip svarbus įvykis diskusijose apie sanglaudos politikos ateitį. Ką manote apie šį įvykį ir jo poveikį diskusijoms?

Forumas buvo labai sėkmingas ir pritraukė daugiau kaip 700 dalyvių iš visos Europos, įskaitant daug regionų atstovų. Pasiektas bendras sutarimas, kad skirtumų ir nelygybės mažinimas yra pagrindinis ES prioritetas. Sanglaudos politika vėl yra Europos darbotvarkės centre ir įgauna naują pagreitį. Ji turėtų išlikti pagrindinė investicijų ir inovacijų politika, kuria skatinamas pažangus ir tvarus augimas visiems žmonėms visoje Europoje.

Man įstrigo trys pagrindinės mintys: pirma, Europa turėtų būti mažiau susiskaldžiusi ir labiau remti sanglaudą; antra, sanglaudos

politika yra cementas, kuris laiko Europą kartu; trečia, rytojaus sanglaudos politika turi būti lankstesnė ir paprastesnė. Tačiau turime rasti tinkamą pusiausvyrą tarp mūsų politikos modernizavimo ir radikalių pokyčių, kurie užgrūva naudos gavėjus kas septynerius metus.

Jūsų ir Komisijos nario Günther Oettinger „Diskusijoms skirtas dokumentas dėl ES finansų ateities“ sukėlė nemažai kalbų apie sanglaudos politikos biudžetą po 2020 m. Kas dabar diskutuojama ir kokie yra Jūsų lūkesčiai?

Diskusijoms skirtas dokumentas yra svarbus balsas diskusijose apie Sąjungos ateitį. ES piliečiai tikisi, kad Sąjunga išspręs daugelį naujų uždavinių (migraciją, išorės sienų kontrolę ar globalizaciją) ir įgyvendins daugelį ilgalaikių prioritetų, kaip antai socialinės ir teritorinės nelygybės mažinimo, inovacijų, investicijų į infrastruktūrą ir perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos srityse. Tuo pačiu „Brexit“ reiškia, kad turėsime mažiau išteklių. Taigi, būsimo ES biudžeto lėšos turi būti efektyviau skiriamos programoms, kurios turi įrodytą ES pridėtinę vertę, o valstybės narės turi būti labiau skatinamos įgyvendinti struktūrines reformas.

Dokumente pateikiama daug pasiūlymų ir galimybių, kaip reformuoti ES fondus. Tačiau jis yra skirtas pradėti diskusijas, o ne pateikti galutinius pasiūlymus ar atsakyti į esamus klausimus. Atsakymai padės Komisijai 2018 m. viduryje rengiant pasiūlymus dėl kitos daugiamečių finansinės programos.

Kas septynerius metus Komisija stengiasi „supaprastinti sąlygas kreiptis dėl ES sanglaudos fondų finansavimo ir naudotis jų lėšomis“. Neseniai savo darbo rezultatus pristatė ESI fondų gavėjams taikomų taisyklių supaprastinimo aukšto lygio grupė. Ar reikalai tikrai pajudėjo į priekį? Kokie yra kiti žingsniai rengiantis programavimo laikotarpiui po 2020 m.?

Reikalai jau pajudėjo į priekį, pavyzdžiui, pasiūlymų paketu buvo išplėsta supaprastintų išlaidų taikymo sritis. Be to, kartu su nacionaliniais auditoriais nagrinėjame aukšto lygio grupės rekomendacijas, kad sumažintume audito našta, padidintume teisinį tikrumą ir nustatytume perteklinio reglamentavimo praktiką.

Laikotarpiui po 2020 m. turime iš esmės sumažinti sanglaudos teisų aktų ir gairių skaičių. Turime išlaikyti tuos aspektus, dėl

kurių ši politika yra unikali, pavyzdžiui, *ex ante* sąlygas, ir nepradėti visko valdyti iki menkiausių smulkmenų. Tos pačios taisyklės turi būti taikomos tokio pat tipo intervencijoms, priklausomai nuo finansavimo šaltinių. Privalome supaprastinti savo taisykles. Taigi, turime toliau viską diferencijuoti, kad geriau būtų atliepti skirtingi poreikiai ir potencialai, daugiau dirbti ne tik su sąskaitomis faktūromis, bet ir su rezultatais, dažniau naudoti „standartines“ supaprastintas sąnaudas.

Sakoma, kad kuriamas sanglaudos politikos aljansas.

Kokie šio aljanso tikslai?

Pastaraisiais mėnesiais diskusijos dėl sanglaudos politikos ateities suintensyvėjo, ir tai, tikėtina, tęsis. Būtent todėl šių metų gegužės mėn. kartu su Komisijos nare Marianne Thyssen pasiūlėme, kad visos sanglaudos politikos suinteresuotosios šalys susijungtų į „plataus pobūdžio koaliciją, skirtą didinti informuotumą“ apie mūsų politiką. Pagrindinis tikslas buvo suvienyti jėgas ir parodyti, kiek ši politika prisideda prie geresnio Europos piliečių gyvenimo.

Manau, kad prieš pradėdant derybas dėl būsimo finansinio laikotarpio po 2020 m., tokia koalicija gali būti svarbus veiksnys užtikrinant, kad ši labai reikalinga politika būtų tinkamai finansuojama ateityje. Jei Europos regionai ir miestai, ligoninės, mokyklos, MVJ, NVO ir pavieniai Parlamento nariai vieningai ragina kurti tvirtą sanglaudos politiką po 2020 m., kas gali su jais ginčytis?

Regionų komitetas anksčiau išreiškė savo susidomėjimą koordinuoti šio „sanglaudos aljanso“ steigimą ir darbą, todėl neturėčiau sakyti, ką jis turi daryti. Tačiau

įsivaizduoju, kad toks platus aljansas galėtų išsakyti savo nuomonę pradėdamas, pavyzdžiui, internetinę peticiją arba surinkdamas labai trumpus vaizdo įrašus, kuriuose naudosis gavėjai (mokytojai, tramvajų naudotojai, merai, verslininkai ir pan.) papasakoja, kodėl jie palaiko tvirtą sanglaudos politiką.

Yra toks posakis: „Pudingo įrodymas bus pateiktas valgant.“ Kitą dieną, leiskite tiems, kas džiaugiasi sanglaudos politikos nauda savo regione, kalbėti garsiau!

Europos regionų ir miestų savaitė vyks spalio 9–12 d. Ką norėtumėte pasakyti tūkstančiams dalyvių, atvykstančių į Briuslį?

Šios politikos stiprybė – tai tūkstančių praktiškų įsipareigojimas, žinios ir kantrus darbas mūsų regionuose. Norėčiau paprašyti jų visa tai atsivežti, pasidalyti su mumis ir pasisemti įkvėpimo iš tarpusavio mainų. Būtent tokiame bendravime be sienų glūdi Europos esmė. ■

„Mano siekis yra užtikrinti, kad ši iniciatyva būtų kuo apčiuopiamesnė ir matomesnė, kad joje dalyvautų kiek įmanoma daugiau išrinktų vietos, regionų, nacionalinių ir Europos atstovų. Be to, noriu, kad ji pasiektų visus tuos, kurie kasdien patiria sanglaudos politikos pridėtinę vertę.“

Stiprios, veiksmingos ir matomos sanglaudos politikos skatinimas

Europos regionų komiteto pirmininkas Karl-Heinz Lambertz paaiškina, kaip neseniai pradėta iniciatyva „#CohesionAlliance“ siekiama didinti Europos piliečių informuotumą apie ES pagrindinę investicijų politiką.

Šiais metais Europos Sąjunga neabejotinai išvengė dviejų populistinių ir ypač pavojingų grėsmių jos vienybei Nyderlanduose ir Prancūzijoje. Įrodymų, kad ji nori reformuotis, galima rasti aukščiausiam lygmenyje, kai svarstoma Europos ateitis, tačiau šiandien ji tebestovi kryžkelėje.

Nors bandyta imtis reformų, kartais – teigiamų, „senosios“ politikos sritys, visų pirma sanglaudos ir žemės ūkio, vis dar kelia grėsmę. Tuo pačiu atsiranda vis naujų iššūkių, pavyzdžiui, „Brexit“ arba būtinybė dėti daugiau pastangų dėl piliečių saugumo, gynybos, migracijos valdymo, pabėgėlių ir užsienio politikos.

Esant tokiai situacijai, būtų klaida pasirinkti netinkamus tikslus, todėl Europos regionų komitetas gina tvirtą ir veiksmingą sanglaudos politiką, kuri būtų matoma piliečiams.

Tuo tikslu buvo sukurtas „#CohesionAlliance“ arba Sanglaudos aljansas. Plačioji visuomenė per mažai žino apie sanglaudos politiką, nors tai yra pagrindinė ES investicijų politika. Iš tiesų, linkstama pamiršti, kaip Europa atrodytų be šios politikos.

Skaičiai pasako viską

Kaip pabrėžiama diskusijoms skirtame dokumente dėl ES finansų ateities, niekada nereikėtų pamiršti, kad 2007–2013 m. laikotarpiu sanglaudos politika suteikė finansinę paramą 121 400 startuolių ir maždaug 400 000 MVĮ, 94 955 mokslinių tyrimų projektams ir 33 556 MVĮ ir mokslinių tyrimų centrų bendradarbiavimo projektams, 41 600 naujų ilgalaikių darbo vietų, susijusių su moksliniais tyrimais, 1500 km geležinkelio kelio, priklausančio transeuropiniam transporto tinklui, modernizavimui ir galiausiai 49,7 milijono intervencijų, kuriomis siekta pagerinti žmogiškąjį kapitalą, dalyvių, kurių beveik pusė per šias intervencijas įgijo naujų įgūdžių.

Piliečių akyse sanglaudos politika įkūnija Europą, kuri teikia apsaugą, visų pirma nuo neigiamų globalizacijos padarinių. Taip pat neatsitiktinai piliečių parama šiai politikai nuolat didėja, kaip rodo 2017 m. birželio mėn. atliktas Eurobarometro tyrimas, kuriame 78% piliečių mano, kad ES regioninės investicijos turėjo teigiamą poveikį jų miestui ar regionui.

Ši apsauga yra apčiuopiama – skaičiai kalba patys už save. Tačiau dabar, kai manoma, kad ateityje daugiametė finansinė programa (DFP) bus gerokai mažesnė, visų pirma dėl Jungtinės Karalystės pasitraukimo iš ES, sanglaudos politika tebėra viena labiausiai puolamų Europos politikos sričių.

Manau, kad Regionų komitetas vienas negali apginti šios politikos ir pasiekti laukiamų rezultatų. „#CohesionAlliance“ turi tapti katalizatoriumi visoms sanglaudą palaikančioms ir teritorijose įsitvirtinančioms iniciatyvoms. Tokių iniciatyvų yra daug ir gerų: miestai, regionai, pilietinė visuomenė, ekonominis pasaulis, asociacijos ir tinklai telkiasi tam, kad ateičiai pasiūlytų naują sanglaudos politiką.

Pagrindinė idėja yra ne laikytis nekintamų fiksuotos sanglaudos politikos principų, o priešingai, parodyti, kad norint tęsti sanglaudos politiką, reikia ją pakeisti remiantis jos pagrindiniais principais ir darnia triada, paremta teritorine sanglauda, privačiojo sektoriaus sutelkimu tinkamomis finansinėmis priemonėmis ir lankstesniu Stabilumo ir augimo paktu.

Regionų komiteto nuomonėje „už stiprią ir veiksmingą Europos sanglaudos politiką po 2020 m.“ pabrėžiama ši kryptis: biudžetas, atitinkantis mūsų užmojus; partnerystės politikos, grin-

džiamos teritoriniu požiūriu, principo pakartotinis patvirtinimas; drastiškas procedūrų, ypač valdymo ir kontrolės, supaprastinimas, pagrįstas diferencijavimo ir proporcingumo principais; stipresnė sąsaja su struktūrinėmis reformomis *ex ante* sąlygomis; nauji lėšų skyrimo rodikliai ir didesnis dėmesys regionų skirtumams; didesnis rezultatų matomumas.

Jėgų suvienijimas

Būtent dėl šių principų Regionų komitetas ir pagrindinės vietos valdžios institucijų asociacijos (CPMR, AER, Eurocities, CEMR, EPRA) susibūrė ir sukūrė šią „#CohesionAlliance“ platformą, skirtą surinkti visas iniciatyvas, kurias galima nustatyti tarp šių bendrųjų principų. Taigi, Regionų komitetas gali atstovauti teritorijoms ir piliečių reikalavimams derybose su institucijomis dėl būsimo DFP ir rengiant reglamentus dėl Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšų panaudojimo.

Regionų komitetas savo nuomonę paskelbė 2017 m. gegužės 12 d., o gegužės 18 d. pradėta didžioji „#CohesionAlliance“ iniciatyva. Oficialiai šią platformą pradėsime naudoti spalio 9 d., kai prasidės Europos regionų ir miestų savaitė.

Mano siekis yra užtikrinti, kad ši iniciatyva būtų kuo apčiuopiamesnė ir matomesnė, kad joje dalyvautų kiek įmanoma daugiau išrinktų vietos, regionų, nacionalinių ir Europos atstovų. Be to, noriu, kad ji pasiektų visus tuos, kurie kasdien patiria sanglaudos politikos pridėtinę vertę.

Būtent todėl šis aljansas bus spalio 10 d. vyksiančio Europos Parlamento regioninės plėtros komiteto ir Regionų komiteto Teritorinės sanglaudos komisijos posėdžio centre. Su Komisijos narės Corinos Crețu pagalba lapkričio 15 d. bus svarbu šias mintis perduoti Bendrųjų reikalų tarybai ir taip toliau didinti tų valstybių narių, kurios priims Europos ateičiai svarbiausius sprendimus dėl biudžeto, informuotumą.

Kartu su aljansu mes sutelksime savo jėgas ir apginsime sanglaudos politiką visų europiečių labui. ■

DAUGIAU INFORMACIJOS

<http://cor.europa.eu/lt/Pages/home.aspx>

Artėjant septintajai sanglaudos ataskaitai, mes paskyrėme šio numerio skyrelį „Savais žodžiais“ suinteresuotųjų subjektų, veikiančių vietos, regiono, nacionaliniu ir Europos mastu, indėliui į tebevykstančias ir itin svarbias diskusijas dėl sanglaudos politikos po 2020 metų.

Panorama laukia atsiliepimų. Juos galėsime skelbti būsimuose leidimuose. Susisiekite su mumis dėl tolesnės informacijos apie Jūsų atsiliepimo pateikimo terminus ir rekomendacijas. regio-panorama@ec.europa.eu

Sanglaudos politika po 2020 m. – sudėtingas prioritetų derinys

Portugalija tvirtai remia stiprią sanglaudos politiką, kuri turėtų pakankamai išteklių siekti savo pagrindinių tikslų: sudaryti sąlygas valstybėms narėms ir regionams atitikti Europos Sąjungos vystymosi standartus.

Tuo tikslu svarbu išlaikyti tvirtą ES biudžetą, diskutuojant apie Europos nuosavus išteklius (nepamirštant Monti ataskaitos indėlio) ieškoti naujų sprendimų, atitinkančių „Brexit“ rezultatus, ir, žinoma, užtikrinti naujų iššūkių bei politikos finansavimą.

Sanglaudos politika turi skirti vis daugiau dėmesio konkurencingumui, paramą teikiant inovacijoms, įgūdžiams ir užimtumui kaip pagrindiniams realios konvergencijos ir ilgalaikės sanglaudos veiksniais.

Tačiau šį požiūrį reikia papildyti specialiomis sanglaudos šalių konvergencijos palaikymo priemonėmis. Turi būti užtikrintas dėmesys planavimui ir rezultatams.

Reikėtų išlaikyti ir sustiprinti *ex ante* sąlygas ir prireikus sudaryti *ex post* sąlygas su „paskatomis“ skatinti mažiausiai išsivysčiusių valstybių narių konvergenciją.

Pedro Marques
Portugalijos planavimo ir
infrastruktūros ministras

Panaši sutartinė logika turėtų paskatinti Europos Komisijos ir valstybių narių glaudesnę bei mažiau biurokратиšką pasidalijamąjį valdymą, paremtą „pasitikėjimo sutartimis“. Vertinant sutarčių sudarymo rezultatus, galima dar labiau sustiprinti ryšį tarp nacionalinių reformų programų ir struktūrinių fondų įgyvendinimo.

Tam turime suderinti politiką ir priemones, skirtas remti konkurencingumą konvergencijos ir užimtumo srityje, su politika ir priemonėmis, skirtomis didinti teritorinį konkurencingumą ir sanglaudą.

Pirmiausia, politikos prioritetai turėtų būti: inovacijos ir žinios, siekiant užtikrinti

verslo konkurencingumo sąlygas ir inovacijomis paremtų atnaujintų strategijų mokslinį bei technologinį pagrindą; ir kvalifikacija, mokymas ir užimtumas, siekiant užtikrinti žmogiškųjų išteklių, turinčių reikiamų įgūdžių ekonominiam ir socialiniam vystymuisi bei tobulinimui, prieinamumą.

Kita vertus, politika ir priemonės, skirtos teritoriniam konkurencingumui ir sanglaudai skatinti, turėtų būti orientuotos į: i) energetiką ir klimato kaitą, užtikrinant sąlygas energetinei priklausomybei mažinti; ii) jūrų ekonomiką, stiprinant jos strateginį potencialą (įskaitant jūrų sieną); iii) ryšio su pasauliniais tinklais bei rinkomis stiprinimą ir miestų regionų konkurencingumo, patrauklumo bei socialinės sanglaudos skatinimą; ir iv) retai apgyvendintas ir pasienio teritorijas, siekiant stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą bei konkurencingumą ir išnaudoti vidaus išteklius.

Trumpai tariant, būtent su šiuo sudėtingu prioritetų deriniu sanglaudos politika turi dirbti ruošdama Europos šalių ekonomiką neišvengiamoms struktūrinėms ekonominėms permainoms globalizacijos ir skaitmeninės pertvarkos kontekste ir tuo pačiu toliau nuosekliai mažindama teritorinę nelygybę. ■

Sanglaudos politika po 2020 m.: paprasčiau visiems

Sanglaudos politika yra teigiamų socialinių ir ekonominių permainų valstybėse narėse pagrindas. Ji ženkliai sumažino regionų ir administraciniame lygmenyje esančius skirtumus. Be to, ji prisidėjo prie didelio ES augimo. Artimiausiais mėnesiais turėsime daug darbo rengdami kito programavimo laikotarpio (po 2020 m.) sanglaudos politikos programą. Taigi, į ką turėtume susitelkti?

Sanglaudos politika, kurios intervencijomis siekiama užtikrinti tikslingą valstybių narių vystymąsi, stiprina regionų konkurencingumą, prisideda prie realios ES konvergencijos ir palaiko bendrosios rinkos kūrimą. Ji yra pagrindinė ES investicijų politika, todėl turi išlikti kaip stabili ir tvirta priemonė, skirta regionų vystymuisi ateityje.

Mano nuomone, ši politika turi būti grindžiama ilgalaikė strategija ir valdymu visuose trijuose jos įgyvendinimo lygmenyse – Europos, nacionaliniame ir regionų / vietos. Geras valdymas yra būtina sąlyga draugiškai investicinei aplinkai, veiksmingam lėšų įsisavinimui ir strateginių tikslų įgyvendinimui. Be to, jis leidžia lanksčiai reaguoti į nenumatytas pasaulio ir Europos problemas, kurios gali turėti įtakos mūsų gyvenimui ES.

Mums reikia ES priemonių, kurių rezultatus kiekvienas pilietis galėtų matyti kasdieniame gyvenime. Ateityje sanglaudos politika gali būti dar matomesnė ir suprantamesnė kiekvienoje valstybėje narėje. Kitas iššūkis politikai po 2020 m. yra geresnis koordinavimas užtikrinant įvairių ES paramos programų papildomumą ir sąveiką.

Karla Šlechtová
Čekijos Respublikos regioninės plėtros ministrė

Sanglaudos politikos įgyvendinimas turi būti orientuotas į tinklus, įtraukiant teritorinius partnerius ir įmones, nes bendradarbiavimas turi būti vykdomas ir horizontaliai, ir vertikalčiai. Čekijoje mūsų ministerija visapusiškai įgyvendina atviros partnerystės platformas, kuriose suinteresuotosios šalys turi galimybę aptarti sanglaudos politikos ateitį. Be to, skatiname diskutuoti apie daugiašales platformas ir esame pasirengę vadovauti tokioms diskusijoms, kad sukurtume pagrindą bet kokiems būsimiems sprendimams.

Apibendrinant, turėtume pasinaudoti proga pabrėžti sanglaudos politikos svarbą. Visos valstybės narės turi bendradarbiauti su Komisija, kad sukurtų jos naują veidą atsižvelgiant į išmoktas pamokas ir atkuriant pasitikėjimą visais lygmenimis. Paprastesnė įgyvendinimo sistema su mažesne administracine našta galėtų būti tikrovė, ir mes pasiryžę sukurti tokią sistemą. Kitas svarbus aspektas yra pasidalijamasis valdymas, kuris pasireiškia bendrais įsipareigojimais ir stiprina Komisijos bei valstybių narių politinę atsakomybę. ■

Sanglaudos politika gali sėkmingai spręsti naujus strateginius iššūkius

Sanglaudos politika yra pati produktyviausia ES lygio priemonė, padedanti pasiekti realių strateginių pokyčių, kurių reikalauja mūsų piliečiai. To galima pasiekti tik užtikrinant pakankamą finansavimą, didesnę nacionalinę savarankiškumą ir žymiai mažesnę reglamentavimą.

Dana Reizniece-Ozola
Latvijas finansu ministrė

Sanglaudos politikos finansavimo dėka Baltijos šalių rodikliai buvo vieni geriausių konvergencijos regionuose. Nuo prisijungimo prie ES Latvijos BVP vienam gyventojui, palyginti su ES vidurkiu, išaugo nuo 47 % (2004 m.) iki 65 % (2016 m.), o tai yra esminė pažanga. Europos struktūriniai ir investicijų fondai padėjo įveikti krizę – 2008–2015 m. BVP augimas kasmet didėjo vidutiniškai po 1,3 %.

Tačiau, nepaisant politikos sėkmės, praeis daug laiko, kol Latvijos BVP vienam gyventojui pasieks ES vidurkį. Šie terminai neatitinka gyventojų lūkesčių ir sukelia nusivylimą bei augantį euroskepticizmą – tiek mažiau išsivysčiusiuose, tiek ir išsivysčiusiuose regionuose.

Sanglaudos politika pati gali sėkmingai spręsti naujus ES strateginius iššūkius, todėl būtų labai trumparegiška sumenkinti sanglaudos svarbą. Ji turėtų būti tikslingesnė ir naudojama remti priemonės, kurios turi patikrinamą poveikį potencialiam augimui, konkurencingumo didinimui bei produktyvumui ir skatina ekonominius pokyčius.

Viena pagrindinių priežasčių, kodėl sanglaudos politika buvo sėkminga Latvijoje, yra ta, kad mes anksti pripažinome šių lėšų svarbą įgyvendinant strategines reformas. Todėl manau, kad sanglaudos politiką toliau galima glaudžiai sieti su struktūrinėmis reformomis. Tačiau, kad šis ryšys būtų veiksmingesnis, reikia įvykdyti keletą išankstinių sąlygų.

Reikia patobulinti pačią sanglaudos politiką, kad ji taptų dar strategiškesne priemone. Įgyvendinimo mechanizmai turi būti peržiūrėti ir iš esmės supaprastinti – iki šiol pastangos juos supaprastinti nedavė realių rezultatų. Einant ketviritams esamo programavimo laikotarpio metams mes matome labai mažą pažangą visoje ES, nes nacionalinės ir regionų administracijos vis dar mėgina susitvarkyti su visomis biurokratinėmis procedūromis.

Svarbiausia – pasitikėjimas. Jei šalis arba regionas ne kartą įrodė, kad gali veiksmingai ir patikimai naudoti lėšas, jiems reikėtų leisti nustatyti veiksmingas kontrolės procedūras ir priimti savo strateginius sprendimus, kad galėtų įgyvendinti geriausią sanglaudos politiką. ■

„Viena pagrindinių priežasčių, kodėl sanglaudos politika buvo sėkminga Latvijoje, yra ta, kad mes anksti pripažinome šių lėšų svarbą vaidmenį įgyvendinant strategines reformas. Todėl manau, kad sanglaudos politiką toliau galima glaudžiai sieti su struktūrinėmis reformomis.“

Argumentai už bendrą sanglaudos politiką

Tam, kad Europos Sąjunga sėkmingai veiktų, sanglaudos politika turi apimti visus regionus – ir stipriausius, ir silpniausius.

Europos regionai yra Europos Sąjungos pagrindas politiniu, ekonominiu, socialiniu ir kultūriniu požiūriu. Todėl stipri parama regionams po 2020 m. yra gyvybiškai svarbi Europos sėkmei. Europos struktūriniai ir investicijų fondai (ESI fondai) leidžia mums sukurti realų postūmį ir padidinti investicijas. Jie užtikrina, kad Europa būtų prasminga ir prieinama piliečiams, taip skatindami bendradarbiavimą.

Beate Merk
Bavarijos Europos reikalų ir
regiono santykių ministrė,
Vokietija

Jau pačioje pradžioje Bavarija buvo parengusi savo poziciją dėl ESI fondų reformos, kuri bus vykdoma po 2020 m. Mūsų, kaip ir kitų Europos regionų, esminis rūpestis yra išlaikyti tinkamą ESI fondų lygį visiems Europos regionams. Tai ypač taikoma labiau išsivysčiusiems

regionams, pavyzdžiui, Bavarijai, siekiant užtikrinti, kad jų didesnė regioninė kompetencija ir toliau būtų naudinga mažiau išsivysčiusioms kaimynėms dėl padidėjusios paklausos ir papildomos pridėtinės vertės. Bendra Europos paramos politika vienija Europą, o ne dalija ją į „paramos teikėjus“ ir „paramos gavėjus“.

Be to, tokia stipriame regione kaip Bavarija yra ne tik sparčiai augančių miestų ir miestelių. Visų pirma Čekijos kaimynystėje esantys rajonai priklauso struktūriškai silpnėms teritorijoms, todėl patenka tarp Europos regioninės plėtros fondo intervencijų prioritetinių sričių.

ES regioninė politika yra mums tokia svarbi dėl to, kad ji tiesiogiai veikia Bavarijoje ir kituose Europos regionuose gyvenančius žmones. Daugelį projektų Bavarijoje galima įgyvendinti tik ES lėšomis. Kitaip nei trumpalaikės krizių valdymo priemonės, ESI fondai užtikrina ilgalaikį finansavimą visą finansavimo laikotarpį, iš anksto nustatant lėšas ir išteklius. Tai sudaro palankesnes sąlygas užtikrinti aukštą planavimo ir finansinio saugumo lygį. Tai taip pat leidžia siekti svarbių visos Europos tikslų, o tai nėra taip lengva – tam reikalinga politinė kantrybė. Ilgalaikiai, tvarūs, dotacijų pagrindu veikiančios ESI fondai neturėtų būti keičiami selektyviomis, trumpalaikėmis finansavimo priemonėmis. Vietoj to reikėtų išlaikyti strateginę, bendrą, į rezultatus orientuotą projektų finansavimo struktūrą.

Po 2020 m. Europos šūkis turėtų būti „Statykite tiltus, ne sienas“. Visos pusės turėtų

dirbti drauge, be jokių nereikalingų skirtumų. Tam reikia dar glaudžiau bendradarbiauti tarpvalstybinio lygmeniu. INTERREG programos neabejotinai prisidėjo prie Europos integracijos. Darbas su kaimynais aiškiai parodo vietos gyventojams stabilios Europos pridėtinę vertę – buvę pasienio regionai tapo susitikimo vietomis.

Taip pat reikėtų stiprinti naujus politinius metodus, kaip antai makroregionines strategijas, ir toliau kurti sinergiją tarpvalstybinėse ES programose. ES strategijai dėl Alpių regiono (EUSALP) pirmininkaujanti Bavarija yra įsipareigojusi stiprinti ES makroregionines strategijas po 2020 m. Ji taip pat yra tvirtai pasiryžusi apriboti biurokratinę našta finansavimo politikoje, taip sustiprindama pasitikėjimą savimi ir tuo pačiu užtikrindama, kad regioninė pagalba išlaikytų savo pridėtinę vertę.

Europos sanglaudos politika yra tikra Europos solidarumo išraiška – stipresnės šalys remia silpnesnes. Bavarija tai supranta ir vertina. Ji pati sulaukė solidarumo iš kitų, kai stengėsi pereiti nuo žemės ūkio prie inovacijų. Šiandien Bavarijos žmonės bendradarbiauja su partneriais iš visos Europos. Todėl strateginė Europos regioninė politika apima visus Europos regionus, įskaitant labiau išsivysčiusius. Tai vienintelis būdas sustiprinti socialinę ir regioninę sanglaudą valstybėse narėse ir tarp jų, kartu remiant visų regionų ekonominę sėkmę. Kai mums pavyks tai padaryti ir kai vietos gyventojai patirs konkrečią Europos bendradarbiavimo naudą, piliečiai atgaus pasitikėjimą ES. ■

Regionų įtraukimas ir solidarumo išsaugojimas

Veiksmingi procesai sanglaudos politikoje, kaip antai pažangiosios specializacijos strategija ir miestų darbotvarkė, turi būti stiprinami po 2020 m.

Sonja Palhus
Pietvakarių regiono tarybos
tarptautinių reikalų vadovė,
Suomija

Pietvakarių Suomijos regionui šiandien sekasi gerai. Taip buvo ne visada, tačiau dabar ekonomika nuosekliai atsigauna dėl augančių inves-

ticijų, visų pirma į mėlynosios ekonomikos ir apdirbamosios pramonės sektorius. Nepaisant šio teigiamo pokyčio, augimas kelia naujų iššūkių regionui – tai reiškia, kad reikia užtikrinti finansines priemones ir stabilų šio augimo pagrindą.

Kadangi šalis yra Baltijos jūros regione, Pietvakarių Suomijos subjektai ėmėsi įgyvendinti Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategiją (ESBJRS). Šioje makroregioninėje strategijoje numatyta labai aktuali tarpvalstybinio bendradarbiavimo programa, nes jūrų sienos visada buvo svarbus veiksnys regione.

Pietvakarių Suomijos regiono taryba yra vienintelė centrinės Baltijos jūros dalies programos, vykdomos pagal INTERREG, vadovaujančioji institucija Suomijoje, todėl pati mato aktyvaus ir į rezultatus orientuoto tarpvalstybinio bendradarbiavimo pridėtinę vertę. Sanglaudos fondui padedant nagrinėti bendras problemas ir ieškoti privalumų regione, atsiranda naujų idėjų ir sprendimų. Šis bendras darbas bus labai remiamas ir ateityje.

Sanglaudos politika po 2020 m. padidina regionų plėtros atstovų lūkesčius. Reikalinga nauja Europos sanglaudos politikos karta, tačiau reforma neturi būti tik techninio pobūdžio. Be to, reikia taikyti sistemingesnį požiūrį į tvarią ekonominę, socialinę ir aplinkosaugos plėtrą regionuose.

Paramos telkimas pagal temas turi būti vykdomas sparčiai ir lanksčiai. Siekiant įgyvendinti regionų vizijas ir suprasti būtinus veiksmus, svarbu, kad procesai būtų paprastesni ir lankstesni. Turi būti užtikrintas didesnis lankstumas, nepadidinant Komisijos ar valstybių narių galimybes atsiimti lėšas iš regiono.

Galiausiai, nepamirštant, kas yra sanglaudos politikos pagrindas, būtina išsaugoti visų regionų dalyvavimą ir solidarumą. ■

Sanglaudos politika yra svarbi ES solidarumo priemone

Sanglaudos politika turi aktyviai veikti – taip pat ir finansų srityje – visuose Europos Sąjungos regionuose, ypač remiant veiksmus, kurie turi aiškią ES pridėtinę vertę.

Sanglaudos politika yra pagrindinis investicijų šaltinis, visų pirma mažiau išsivysčiusiuose regionuose. Tuo tarpu išsivysčiusiems regionams ji teikia stiprų postūmį imtis ekonominės plėtros ir inovacijų.

Sanglaudos politika Karintijoje iki šiol daugiausiai dėmesio skyrė moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai bei inovacijoms. Be to, norint, kad būtų galima reaguoti į naujus iššūkius, reikia vadovautis paramos sutelkimu pagal temas, ypač išsivysčiusiuose regionuose.

Tačiau tam, kad sanglaudos politika būtų sėkminga ir reali solidarumo priemonė, ją reikia reformuoti. Tai visų pirma taikoma tiems regionams, kuriuose ESF fondai palyginti tik nedidele dalimi prisideda prie regiono ir ekonominės plėtros.

Esminė reforma turi apimti realų proporcingumą įgyvendinimą ir vadovautis subsidiarumo principais. Be to, reikia įgyvendinti faktinį ir platų supaprastinimą, taip pat reikalingas derinimas su kitomis politikos sritimis (pvz., programa „Horizontas 2020“).

Karintijai, kuri yra klasikinės pasienio regionas, taip pat labai svarbu, kad būtų toliau tęsiamas Europos teritorinis bendradarbiavimas (INTERREG) visais trim lygmenimis (tarptautiniu, tarpvalstybiniu ir tarpregioniniu). Ši tikroji Europos integracijos ir bendradarbiavimo priemonė

Armin Schabus
ES programos koordinatorius,
Karintijos regiono valdžios biuras,
Austrija

dažniausiai yra vienintelė galimybė – ypač mažiems regionams – rasti tinkamų sprendimų naujiems iššūkiams.

Pagal pridėtinę vertę makroregioninės strategijos (ES strategija dėl Alpių regiono, ES strategija dėl Dunojaus regiono)

taip pat turi būti vertinamos kaip svarbios bendradarbiavimo ir strateginių politinių tinklų kūrimo priemonės. Nustatytus strateginius tikslus turėtų būti lengviau įgyvendinti integruotą metodą, pagrįstą regionų iššūkiams.

Tai apima bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (BIVP) metodo tęstinumą (ir supaprastinimą). 2014–2020 m. laikotarpį Karintija pradėjo įgyvendindama BIVP metodą pagal Italijos–Austrijos INTERREG programą. Tai buvo ambicingas bandomasis projektas tarpvalstybinės regionų plėtros srityje bei LEADER metodo papildymas. Prašoma, kad BIVP priemonė išliktų ir po 2020 m. ■

Kodėl mums reikia stiprios sanglaudos politikos

Europa yra išbandoma daugelyje sričių, įskaitant sanglaudos politiką, dėl kurios šiuo metu kyla abejonių.

Kol Europos Vadovų Taryba ir Komisija diskutuoja, miestų ir regionų pozicija yra aiški. Mes tikime, kad ji turi likti ne tik viena pagrindinių ES politikos sričių, bet ir turi būti sustiprinta.

Taigi, kodėl mes palaikome sanglaudos politiką? Nes ji parodo žmonėms, kad ES jais rūpinasi. Vien Italijoje 2007–2013 m. jos dėka buvo sukurta virš 60 000 darbo vietų.

Tai tik vienas pavyzdys, kaip sanglaudos politika lemia pokyčius Europos teritorijose.

Štai kodėl Europos savivaldybių ir regionų taryba (ESRT) siūlo užtikrintą biudžetą, kuris padėtų turtingiems ir skurdiems regionams reaguoti į mūsų neatidėliotinas problemas, kaip antai migraciją ir klimato kaitą.

Vien tik išsaugoti sanglaudos politiką neužtenka: galimybė gauti finansavimą turi būti supaprastinta, kad juo galėtų naudotis mažiau išteklių turinčios teritorijos.

Stefano Bonaccini
Emilijos-Romanijos regiono
prezidentas ir Europos
savivaldybių ir regionų tarybos
(ESRT) prezidentas

Be to, būsima sanglaudos politika turi būti kuriama bendradarbiaujant su Europos teritorijomis. Kad tai įvyktų, reikia pradėti dialogą su visomis vietos ir regiono valdžios institucijomis, joms atstovaujančiomis asociacijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais. Visų pirma reikia aptarti esamos

sanglaudos politikos poveikį, jos pridėtinę vertę ir kaip ją patobulinti.

Šio dialogo laikas būtų idealus svarstymui apie Europos ateitį. Tiesą sakant, neseniai pareiškėme savo poziciją dėl Europos vizijos vietos ir regiono mastu. Aš, kaip

ESRT prezidentas, raginu ES institucijas dalyvauti konstruktyviame dialoge su vietos valdžios institucijomis. Taip pat raginu vietos valdžios institucijas šiose diskusijose pateikti idėjų ir pasiūlymų, kaip geriau pritaikyti ES vietos poreikiams. ■

Inovacijos ir strateginis programavimas verslui

Sanglaudos politika tradiciškai yra veiksminga priemonė ir stiprus finansavimo šaltinis sprendžiant didžiausius konkurencingumo, inovacijų ir socialinės sanglaudos iššūkius, kuriuos patiria Europos regionai.

Vykdamas sanglaudos politiką atsižvelgiama į teritorijų reikalavimus ir potencialą. Po 2020 m. šie iššūkiai suintensyvės, todėl svarbu, kad Europos Sąjunga išsaugotų ir sustiprintų savo pagrindinę priemonę, skatinančią viešąsias ir privačiąsias investicijas, darnų augimą jos teritorijose ir skirtumų mažinimą.

„Confindustria“ mano, kad ši politika yra lemiamas konstruojant platesnį Europos taikos ir ekonomikos augimo projektą, visų pirma kovojant su konkurencingumo iššūkiais, kuriuos patiria Europos pramonė. Ateityje sanglaudos politika turės aprūpinti atitinkamais ištekliais ir priemonėmis vadinamosios „ketvirtosios pramoninės revoliucijos“ sudedamąsias dalis, t. y. naujovės gamybos, mokslinių ir technologinių

Massimo Sabatini
Už regioninę politiką ir teritorinę sanglaudą atsakingas direktorius,
„Confindustria“, Italija

tyrimų bei gamybos procesų skaitmeninimo srityse ir įgūdžių augimą. Ji taip pat turi tęsti tyrimus, vykdomus taikant tokias priemones kaip „Horizontas 2020“, įtraukiant vis daugiau įmonių.

Europos teritorijų su papildomomis specializacijomis bendradarbiavimas gali labiau subalansuoti konkurencingumo augimą, tuo tarpu tinkamas subsidijų ir

paskolų santykis padės skatinti investicijas ir MVĮ konsolidavimą. Tuo pačiu būsima sanglaudos politika skatins palankesnes gamybos sąlygas įmonėms, jų poreikiams artimesnį viešąjį administravimą ir plėtrai skirtų viešųjų veiksmų patobulinimą, naudojant tokius mechanizmus kaip *ex ante* sąlygos, kurios bus išsaugotos ir taps labiau koncentruotos.

Tam reikalinga reformuota ir supaprastinta politika, labiau orientuota į mažesnių prioritetų skaičių ir išmatuojamus rezultatus, kurią regionai galės pasirinkti iš bendro meniu pagal subsidiarumo principą. Tai reiškia, kad įgyvendinimas ir kontrolė bus perkelti į labiau nacionalinį

ir regionų lygmenis, o Europos Sąjungos veiksmai bus sutelkti į strategiją ir strateginį programavimą.

Visa tai reikalauja dalyvaujančių institucijų aukšto pasitikėjimo lygio bei veiksmingos ir kompetentingos partnerystės, žinančios, kaip supaprastinti taisykles pagrindiniams naudotojams, t. y. įmonėms.

rystės, žinančios, kaip supaprastinti taisykles pagrindiniams naudotojams, t. y. įmonėms.

Sanglaudos politika gali padėti Europai spręsti būsto rinkos sunkumus

Įperkamo būsto trūkumas ir su tuo susijusi atskirtis yra vienas iš pagrindinių pavojų, su kuriais susiduria mūsų miestai, regionai ir visuomenė, todėl socialinio būsto finansavimas yra didelį socialinį poveikį turinti investicija.

Neadekvačios išlaidos būstui mūsų ekonomikai kasmet atsieina 195 mlrd. EUR (Eurofound), o 2016 m. kainos augo labiausiai nuo krizės (Eurostatas). Vis sunkiau nekreipti dėmesio į žmonių ir ekonomikos išlaidas dėl šios politinės nesėkmės ir pernelyg didelio pasiklovimo rinka. ES sanglaudos politika galėtų skirti daugiau dėmesio šiai problemai, pasitelkdama veiksmingus naujoviškus ir nusistovėjusius metodus.

Nesvarbu, apie kokį visuomenės iššūkį kalbėtume, atsakymas visada yra galimybė įsigyti kokybišką ir prieinamą būstą. Būstas apibrėžia žmogaus gyvenimą, nes jis yra integruotas, susijęs su

sveikata, ekonominiu ir energetiniu saugumu, transportu, švietimu ir užimtumu. Jis taip pat daro įtaką rajono įvaizdžiui ir tiesiogiai veikia socialinę sanglaudą.

„Housing Europe“ (www.housingeurope.eu), atstovaujantis viešojo, kooperatinio ir socialinio būsto paslaugų teikėjams visame žemyne, kartu su Tarptautine nuomininkų sąjunga ir „Delphis“, įsteigdami Europos atsakingo būsto apdovanojimus (www.responsiblehousing.eu), sukūrė duomenų bazę apie tai, kaip šios asociacijos demonstruoja įsipareigojimą vertybėms, kuriančioms socialiai novatoriškus sprendimus. Kartu jie pabrėžia vietos lygmens socialinį poveikį aplinkos tvarumo, gero valdymo, sąžiningų santykių su suinteresuotaisiais subjektais ir atsakingo žmoniškųjų išteklių valdymo srityse.

Tuo tarpu ES miestų darbotvarkės būsto partnerystės, kurioje dalyvauja ir „Housing Europe“, pirmieji žingsniai pateikiami „Prieinamo būsto priemonių rinkinyje“. Jame pristatoma daugybė sprendimų, kurie įgyvendinami visoje Europoje siekiant priei-

Sorcha Edwards
„Housing Europe“
generalinė sekretorė

namu būdu spręsti būsto problemas dabar ir ilguoju laikotarpiu, žvelgiant iš miestų, nekilnojamojo turto vystytojų ir politikos formuotojų perspektyvos.

Svarbu, kad sanglaudos politika ir toliau remtų šią teigiamą patirtį ir padėtų Europai atsakingai apgyvendinti visus piliečius. Todėl bus labai svarbu supaprastinti prieigą prie lėšų tiems, kurie dirba vietoje. Būtina suderinti subsidijas ir paskolas (struktūrinius fondus, EIB paskolas, Europos strateginių investicijų fondą ir pan.).

Pažangesnis Europos regionų augimas pasitelkiant inovacijas

Globalizacija, automatizavimas, naujos technologijos ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas daro įtaką užimtumui, pramonės sektoriams, verslo modeliams ir ekonomikos bei visuomenės supratimui.

Europa išgyvena svarbų permainų laikotarpį. Globalizacija, automatizavimas, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, naujos ir skaitmeninės technologijos – visa tai daro įtaką užimtumui, pramonės sektoriams, verslo modeliams, ekonomikai ir visai visuomenei.

Ateityje ES regionai turės gebėti pasauliniu mastu konkuruoti su kitomis pažangiausiomis ir besikuriančiomis ekonominėmis jėgomis, kurios dabar labiau nei kada nors anksčiau yra globalizuoto pasaulio dalis. Jie turi imtis konkrečių veiksmų ES, nacionaliniu ir vietos lygmenimis, kad rastų būdų, kaip padidinti savo atsparumą ir konkurencingumą, tuo pačiu užtikrindami bendrą globalizacijos naudą.

Daugelis Europos regionų yra pasirengę pasinaudoti globalizacijos teikiamomis galimybėmis. Tačiau Komisijos diskusijoms skirtame dokumente dėl globalizacijos pabrėžiamas didėjantis atotrūkis tarp kai kurių pažengusių ES regionų ir silpnesnių regionų konkurencingumo ir inovacijų srityse.

Pietų ar Vidurio ir Rytų Europoje vis dar yra pažeidžiamų regionų. Inovacijos yra pripažįstamos kaip vienas pagrindinių ekonominių

veiksnių, skatinančių darbo vietų kūrimą. Atsparumą globalizacijai galima didinti nustatant šių regionų inovacijų potencialą ir sutelkiant dėmesį į vietos stipriųjų pusių stiprinimą, mažinant vystymosi atotrūkį ir skatinant konkurencingumą.

Pažangiosios specializacijos strategijos keičia Europos augimą

Čia ES daro įtaką įgyvendindama pažangiąją specializaciją kiekviename regione. Pažangioji specializacija atveria regionams naujų galimybių bendradarbiauti siekiant bendrų prioritetų ir taip papildyti vienas kito stipriausias puses bei pertvarkyti Europos augimo ir integracijos modelį.

Iki šiol parengta daugiau nei 120 pažangiosios specializacijos strategijų, kurioms skirta virš 65 mlrd. EUR nacionalinių ir ES lėšų (iš jų daugiau kaip 40 mlrd. EUR iš Europos regioninės plėtros fondo). Tikimasi, kad iki 2020 m. finansavimas padės 15 000 įmonių rinkai pateikti naujų produktų, parems 140 000 naujų įmonių ir sukurs 350 000 naujų darbo vietų.

Pažangioji specializacija siūlo naują darbo draugę būdą, paremtą bendradarbiavimu ir inovacijomis. Tai sudaro sąlygas regionams ir pramonei diegti vietos sprendimus, skatinti konkurencingumą, pasitelkiant masto ekonomiją maksimaliai išnaudoti augimo potencialą ir tuo pačiu kurti gerovę ir darbo vietas, kurių tikisi Europos piliečiai.

„Globalizacija ir naujų technologijų poveikis visuomenei bei užimtumui turi didelės įtakos europiečių kasdieniniam gyvenimui visuose mūsų regionuose, miestuose ir kaimo vietovėse. Pažangiosios specializacijos strategijos vysto regionų turtą ir padeda juose veikiančioms vietos įmonėms patekti į pasaulines tiekimo grandines, visų pirma pramonėje, taip padėdamos regionams išsilaikyti.“

Jean-Claude Juncker, Europos Komisijos pirmininkas

Keturi uždaviniai skatinant inovacijomis grįstą augimą ES regionuose

Savo komunikate „Inovacijų stiprinimas Europos regionuose: atsparus, integracinis ir tvarus teritorinio lygmens ekonomikos augimas“¹ Komisija įsipareigoja skatinti inovacijomis grįžiamą augimą ir padėti regionams pasinaudoti technologinių pokyčių ir pramonės modernizavimo teikiama galimybėmis. Komisija nustatė keturis pagrindinius uždavinius, susijusius su regionų inovacijomis, ir keletą bandomųjų veiksmų, kaip juos spręsti. Šie veiksmai bus pradėti įgyvendinti iki 2017 m. pabaigos ir jais bus skatinamos didesnės investicijos į tarpregioninius inovacijų projektus ir įgyvendinamas mažiau išsivysčiusių regionų pramonės modernizavimas.

1. Didesnis mažiau išsivysčiusių regionų inovacijų pajėgumas

Pramonės pereinamojo laikotarpio regionai susiduria su specifinėmis problemomis ir kliūtimis, ypač susijusiomis su mokslinių tyrimų ir inovacijų infrastruktūrų suskaidymu ir tvarumu, tinkamos įgūdžių bazės stoka ir deindustrializacija. Keletas ES iniciatyvų ir finansavimo sistemų padeda jiems remti plataus masto inovacijas ir išplėsti savo dalyvavimą ES mokslinių tyrimų ir inovacijų fonduose. Tarp tokių yra TAIX PEER-2-PEER, S3 platformos, programos „Horizontas 2020“ susiejimo ir porinės veiklos, projektas „Kompetencijos laiptai“ ir iniciatyva „Mažiau išsivystę regionai“. Komisija, pasitelkdama bandomuosius veiksmus, sudarys palankesnes sąlygas naudotis esamomis ES priemonėmis, paspartins inovacijų įsisavinimą ir šalins kliūtis investicijoms.

2. Glaudesnis regionų bendradarbiavimas investicijų į inovacijas srityje

Pažangiosios specializacijos strategijos ir tarpregioninis bei makroregioninis bendradarbiavimas gali padėti regionams

išnaudoti esamą papildomumą ir sukurti ES masto vertės grandines, paskatinant viešojo ir privačiojo sektorių investicijų sąveiką ir priartinant ES inovacijas prie rinkos. Bandomieji veiksmai padės tarpregioninėms partnerystėms nustatyti konkrečius verslo projektus ir investavimo galimybes.

3. Tolesnė regionų mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemų reforma

Konkurencingumui didinti ir inovacijų strategijoms užtikrinti būtinos struktūrinės reformos ir geresnė reguliavimo bei institucinė struktūra. Komisija dar labiau stengsis paskatinti valstybes nares visapusiškai naudotis ES parama, kad sudarytų palankesnes sąlygas reformų rengimui ir įgyvendinimui. Tai bus pasiekta pasitelkiant Paramos struktūrinėms reformoms tarnybos² ir programos „Horizontas 2020“ politikos rėmimo priemonės pagalbą³, kuri teikiama esant prašymui. Galiausiai, Komisija ragina valstybes nares Europos semestro metu stiprinti dialogą su visais suinteresuotaisiais subjektais.

4. Didesnė ES politikos ir priemonių sąveika

Jau yra nemažai regioninių, nacionalinių ir Europos politikos programų ir priemonių⁴, skirtų skatinti inovacijas, augimą ir užimtumą arba tarpregioninį bendradarbiavimą. Komisija padės nacionalinėms ir regionų valdžios institucijoms geriau jas derinti ir paaiškinti galimą viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos sąveiką.

DAUGIAU INFORMACIJOS

<http://bit.ly/2hY3odS>

<http://bit.ly/2xtHjOD>

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

1) COM(2017) 376 final

2) https://ec.europa.eu/info/departments/structural-reform-support-service_en

3) <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/tags/policy-support-facility/>

Junginės technologijų iniciatyvos, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės, Europos inovacijos ir technologijos institutas, Žinių ir inovacijos bendrijos, įsteigtos pagal programą „Erasmus+“, Europos strateginių klasterių partnerystės organizacijos, Europos įmonių tinklas, Europos inovacijų partnerystės, Europos startuolių regioninis tinklas, INTERREG programos ir pan.

STIPRŪS IR VIENINGI BELGIJOJE

1994 m. Laisvasis Briuselio universitetas (Université Libre de Bruxelles (ULB) rizikavo ir įsteigė biotechnologijų centrą Šarlerua (Belgija). Gavęs Europos ir Valonijos paramą, 1999 m. Molekulinės biologijos ir medicinos institutas (IBMM) buvo išskilmingai atidarytas.

ULB siekė sukurti bioparką, kuris būtų tiek akademinis tyrimų centras, tiek ekonominę plėtrą skatinantis veiksnys Šarlerua mieste, kuris, anksčiau atstovavęs pieno pramonei, visiškai transformavosi pramonės srityje.

Ši rizika pasiteisino. Šiandien Šarlerua bioparkas vienija daugiau nei 1100 žmonių ir jį sudaro:

- > keturi mokslinių tyrimų institutai: IBMM, Medicininės imunologijos institutas, Mikroskopijos ir molekulinio vaizdų gavimo centras ir Augalų biologijos tyrimų laboratorija;
- > „I-Tech-Incubator“, atsakingas už įmonių kūrimą, pritraukimą ir augimo rėmimą;
- > „HeLSci“ mokymo centras, kuris padeda įmonėms augti kurdamas specialias mokymo programas; ir
- > daugiau nei 47 bendrovės, iš kurių kelios yra tarptautinės.

Mikroskopijos ir molekulinio vaizdo gavimo centras

Tokia plėtra tapo įmanoma dėl bioparko lygmeniu koordinuojamos mokslinių tyrimų veiklos, mokymų, technologijų perdavimo ir pramonės plėtros. Taip pat buvo įdiegta pažangiosios specializacijos strategija, skatinanti plėtrą trijose srityse: imunologijos, vaizdo gavimo ir ląstelių terapijos.

Kiti svarbūs veiksniai yra politinių organizacijų ryžtas remti sektoriaus augimą, pagrindinių pramonės subjektų, kaip antai „GSK Vaccines“ ir UCB, buvimas Valonijoje ir viešųjų bei privačių investuotojų tinklų kūrimas. Bioparko įmonės pritraukė daugiau kaip 650 mln. EUR privačių investicijų.

Jei ne pradinės ULB, ES ir Valonijos investicijos, šio bioparko nebūtų. Tačiau jo tolesnę sėkmę taip pat lėmė aiški strategija, nacionalinės, regionų ir vietos politikos suderinimas ir viešųjų bei privačių subjektų susivienijimas. Galų gale, Belgijos šūkis – „vienybė yra jėga“!

Dominique Demonté

Bioparko „Charleroi Brussels South“ direktorius, Belgija

INVESTICIJOS Į ŠVEDIJOS ATEITĮ

Švedijos Vestra Jotalando regionas yra vienas Europos inovacijų lyderių. Antrame pagal dydį šalies regione veikia kelios didelės bendrovės, kaip antai „Volvo Cars“, „Volvo

„Volvo 7900 Electric Hybrid“

Group“, SKF ir „Astra Zeneca“. Regionas yra stiprus mokslinių tyrimų ir naujovių srityje, o jo išlaidos moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai viršija vidutines. Taip pat jame yra penki pripažinti universitetai. Pramonė yra regiono ekonomikos pagrindas, o regione išbandomos daugelis naujų tvarių technologijų.

Pažangioji specializacija yra integruota bendro augimo ir plėtros strategijos „Vestra Jotalandas 2020“ dalis. Strategijoje pirmenybė teikiama trylikai sektorių, daugiausia dėmesio skiriant šešioms stipriosioms sritims: gyvosios gamtos mokslui, transportui, ekologinėms cheminėms medžiagoms, tekstilei ir jūrų sektoriui. Pagal temines programas Vestra Jotalando regionas daug investuoja į inovacijas ir plėtrą šiuose sektoriuose, daugiausia dėmesio skirdamas ilgalaikių bendradarbiavimo, bandymų ir demonstravimo struktūrų kūrimui. Daugelį šių struktūrų galima rasti šešiuose regiono mokslo parkuose.

Šios investicijos padėjo paruošti regiono ekonomiką ekonominiams pokyčiams. Senesnėms pramonės šakoms, kaip antai tekstilės, pavyko transformuotis ir išlikti konkurencingomis žinių ekonomikoje.

Tekstilės gamyba buvo pramonės plėtros lopšys daugelyje Europos šalių, įskaitant Švediją. Dėl besikartojančių ekonomikos krizių Švedija prarado daug darbo vietų, kai produkcija buvo perkelta į užsienį. Nepaisant to, tekstilės pramonė iš tikrųjų niekada nepaliko Buroso miesto, pagrindinio tekstilės gamybos centro Vestra Jotalando regione. Regiono įmonėse dirba du trečdaliai Švedijos tekstilės sektoriaus darbuotojų. Užuoat varžėsi su pigių marškinėlių pardavėjais, inovatyvios Buroso įmonės sutelkia dėmesį į nišinius produktus.

Vestra Jotalandas taip pat yra pagrindinis Švedijos tvaraus transporto mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros centras, kuriame dirba beveik pusė šalies automobilių pramonės

darbuotojų. Automatizavimas, elektrifikavimas ir transporto priemonių IRT yra tarp pramonės konkurencingų sektorių. Šiuo metu regione įgyvendinama keletas didelių parodomųjų projektų, įskaitant „ElectriCity“, kurio metu elektriniai autobusai „Volvo“ išbandomi miesto viešojo transporto parke.

Su pažangiosios specializacijos strategija susietų fondų sąveikos pavyzdys yra 2014 m. pradėta unikali kelių ir transporto priemonių saugos bandymų sistema „Asta Zero“. Lėšų šiai investicijai skyrė regioniniai ir nacionaliniai fondai kartu su Europos regioninės plėtros fondu. Automobilių pramonė pasirašė unikalią sutartį, kurioje numatoma kelerius metus už mokestį naudoti objektą.

Hanna Blomdahl

MTTP skyriaus vyresnioji specialistė, Vestra Jotalando regionas, Švedija

„RIS3“ VEIKLA ŠIAURĖS RYTŲ RUMUNIJOJE

Nesvarbu, ar auklėjame vaiką, tiesiame tiltą tarp dviejų bendruomenių ar gelbstime gyvybę ligoninėje naudodami pažangiąsias technologijas, mes stipriname pasitikėjimą žmogaus pažanga per regioninį planavimą ir ES struktūrinių fondų valdymą. Mes tai darome, nes tai yra mūsų misijos dalis, tačiau kaip ir ką darome kyla iš mūsų motyvacijos.

Pažangioji specializacija itin svarbi europiečiams. S3 gali iš esmės pakeisti visą Europos ekonomiką, pertvarkydama viso žemyno dinamiką. Europos ekonomika juda į priekį kaip niekada anksčiau. Mūsų Šiaurės Rytų Rumunijos regionas nėra išimtis.

Struktūrinių fondų dėka regione buvo atlikta daug patobulinimų. Dėl naujos infrastruktūros daugiau piliečių turi galimybę gauti švaraus vandens, geresnes viešąsias paslaugas, geresnes darbo vietas ir geresnį susisiekimą. Į tai buvo sutelkta daugelis viešųjų investicijų, ir nuo to laiko gyvenimo kokybė nuolat gerėjo.

Šiaurės Rytų Rumunijoje S3 yra visa apimanti planavimo ir programavimo priemonė – būdas kartu spręsti visuomenės problemas ir skatinti bendradarbiavimą siekiant plėtros ir gerovės. Pasaulio mastu veikiantys naujosios kartos novatoriai, startuoliai ir privatūs subjektai sudaro sąlygas tokiems sektoriams kaip žemės ūkio maisto produktai, tekstilė ir naujos medžiagos, IRT, sveika gyvensena ir senėjimas, biotechnologijos ir aplinka, tapti pažangiosios specializacijos sektoriais.

Atsidavimo ir sunkaus darbo dėka S3 sukūrė 129 projektus, kurie, jei bus įgyvendinti iki 2023 m., visam laikui pakeis mūsų regioną. 65 projektais siekiama plėtoti pagrindinius novatoriškus gebėjimus, vertinti tyrimo rezultatus įmonėse ir gauti finansavimą pagal veiksmų programas. 36,15 mln. EUR iš regiono veiksmų programos bus skirti paremti 36 pasiūlymus, susijusius su technologijų perdavimo paslaugų plėtra. Precedento neturinčių pastangų dėka vadovaujančioji institucija ir regioninės plėtros agentūros nustatė RIS3 tikslą regiono veiksmų programoje – skirti 25 mln. EUR likusių 28 integruotųjų daugiapakopių intervencinių projektų įgyvendinimui, daugiausia dėmesio skiriant pagrindinėms ekonominėms regiono vertės grandinėms.

Vasile Asandei

„ADR Nord-Est“ generalinis direktorius, Rumunija

INOVACIJOS BE SIENŲ

Augantis ligų centras „Blauwe“, Delftas

Žemiau jūros lygio esantis Pietų Olandijos regionas susiduria su prisitaikymo prie klimato kaitos problema. Regionas, kuris yra vartai į Europą per Roterdamo uostą, daug investuoja į pažangų ir netaršų transportą. Metropolinis regionas taip pat turi aprūpinti miestą maistu ir užtikrinti savo gyventojams saugią, švarią ir sveiką aplinką.

Stiprūs ekonomikos klasteriai, reaguodami į šiuos tarpusavyje susijusius iššūkius, teikia naujoviškus sprendimus. Štai kodėl daugiausiai dėmesio skiriama ne tik naujovių tobulinimui, bet ir išbandymui lauko laboratorijose realiomis sąlygomis visą parą be poilsio dienų, siekiant realiai prisidėti sprendžiant Europos visuomenės problemas. Toks požiūris reikalauja perėjimo nuo disciplinų prie sektorių ir dalijimosi patirtimi su kitais Europos miestais bei regionais, siekiant nuolat tobulinti strategijas ir mokytis vieniems iš kitų.

Kitas svarbus indėlis į didžiulius Europos visuomenės iššūkius atsispindi 1 mlrd. EUR Europos investicijose, kurios

buvo skirtos 2007–2014 m. laikotarpiui, ir 700 mln. EUR, kurie jau skirti 2014–2020 m. laikotarpiui. Europos investicijos į kompetencija grindžiamus mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą yra svarbios ir rodo mūsų klasterių stiprumą.

ERPF kartu su olandų valorizacijos centrais ir inkubatoriais, kaip antai „YES! Delft“, finansuoja Europos unikalias didelio masto atviros prieigos mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros priemones, tarp kurių yra mikroskopas „NeCEN“ ir biologinių procesų bandomasis įrenginys. Pasiekimai apima 160 startuolių, šimtus patentuotų technologijų, aktyvias įmones daugiau kaip 80 šalių, virš 130 mln. EUR investuoto kapitalo ir daugiau kaip 1000 darbo vietų.

Agentūra „InnovationQuarter“ remia regionų ekonominę plėtrą per apyvartinį fondą, kurį iš dalies finansuoja ERPF. Siekdami skatinti privačias investicijas, partneriai regione kartu su Europos investicijų banku kuria regioninę investicijų platformą.

Šios investicijos yra svarbus mūsų regioninės inovacijų ekosistemos pagrindas. Bendrovės glaudžiai bendradarbiauja su trim universitetais, dviem medicinoms centrais ir taikomųjų mokslų universitetais, kad sukurtų ir išbandytų šiandienos iššūkių sprendimus. Tai apima didelių duomenų taikymą taikai ir apsaugai nuo potvynių, 3D spausdinimą jūrų bei medicinos sektoriuose ir naujus vaistus, pagamintus iš augalų ekstraktų. Glaudus bendradarbiavimas su kitais Europos regionais keliuose ES tinkluose, kaip antai „Vanguard Initiative“, yra dar viena priežastis, dėl kurios Pietų Olandijos regiono pažangiosios specializacijos strategija gali būti plačiai vertinama kaip inovacijų be sienų pagrindas. Tai yra tarpsektorinis, tarpvalstybinis ir kryžminis investavimas.

Jacqueline Spuijbroek

Pietų Olandijos provincijos atstovė ES, Nyderlandai

S3 duoda rezultatų Centro-Luaros slėnyje

Atsižvelgiant į Centro-Luaros slėnio (Prancūzija) ekonominių struktūrų įvairovę, iš pirmo žvilgsnio S3 galėtų būti košmaras regionui, kuris nėra nei urbanistinis, nei susijęs su aukštosiomis technologijomis. 2011 m. regiono suinteresuotiesiems subjektams nusprendus paremti šią koncepciją, buvo atlikta daug patobulinimų siekiant veiksmingesnės regiono ekonominės plėtros strategijos ir rezultatų.

To pasekmė yra labai integruotas požiūris, apimantis aukščiausio lygio politikos formuotojus. Verslumo atradimo procesas buvo įteisintas ir buvo patvirtinta, kad penkios pasirinktos specializacijos sritys nėra pernelyg plačios.

Specializacijos sritys dabar yra pagrindinis atskaitos taškas ne tik Europos regioninės plėtros fondui (ERPF), bet ir Europos inovacijų partnerystei žemės ūkio produktyvumo ir tvarumo srityje (EIP-AGRI), Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir kitoms politikos priemonėms regioniniu lygmeniu.

Lėšų įsisavinimo pajėgumai (Europos, nacionaliniu, regioniniu lygmeniu) buvo optimizuoti padedant:

- › regioninio inovacijų tinklo valdymui, kuris leidžia nustatyti daugiau su S3 prioritetais susijusių projektų, visų pirma susietų su privačiojo sektoriaus moksliniais tyrimais, plėtra ir inovacijomis;

- › nuolatiniam bendravimui su suinteresuotaisiais subjektais ir specialia komanda siekiant valdyti RIS3;

- › stipriam įsitraukimui į tarpregioninio bendradarbiavimo programas, kaip antai INTERREG EUROPE, siekiant palyginti ir po to pritaikyti RIS3;

- › vertės grandinės prioritetams, kurie padeda nustatyti, į ką investuoti, remiantis įrodymais ir aiškiais kriterijais, kurie taip pat prisidėjo prie regiono reputacijos ir patrauklumo stiprinimo.

Centre-Luaros slėnyje taikyta metodika kartu su kritine S3 platformos parama pasirodė dar naudingesnė, nes netoli esantis Paryžiaus regionas galėjo pasidalyti RIS3 socialiniu ir ekonominiu poveikiu. Kuo daugiau regione yra kaimo vietovių, tuo svarbesni yra šie pagrindiniai sėkmės veiksniai.

Frédéric Pinna

„DEV’UP Centre-Val de Loire“ direktorius, Prancūzija

Praktinio seminaro, skirto IRT prioritetui paveldo turizme, dalyviai

EUROPOS REGIONŲ STRATEGIJOS PERŽENGLIANČIOS SIENAS

2014–2015 m. misija „Mission Opérationnelle Transfrontalière“ (MOT) atliko ekonominės plėtros tyrimą tarpvalstybinėse teritorijose, daugiausia dėmesio skirdama sienoms, kurias Prancūzija dalijasi su savo kaimynais, taip pat ištyrė tris kitas Europos sienas. Tai rodo, kad tarpvalstybinė ekonominė plėtra turi daug aspektų, kaip antai įmonių partnerystė, eksportas ar paslaugų teikimas už sienos, subrangos santykiai ir klasterių bendradarbiavimas, tačiau paprastai tai nėra laikoma teritoriniu turtu ar potencialiu konkurenciniu pranašumu.

Skatinant tarpvalstybinę integraciją, laisvas žmonių, prekių, paslaugų ir kapitalo judėjimas turėtų vykti ne tik visoje Europos teritorijoje, bet ir tarpvalstybiniuose regionuose. Tai yra potencialus gerovės šaltinis, jei jis koordinuojamas per tarpvalstybines ekonominės plėtros strategijas, pavyzdžiui, inovacijų srityje.

Kadangi visi Europos regionai turėjo sukurti savo pažangiosios specializacijos strategiją, tai gali paskatinti bendras tarpvalstybines iniciatyvas. Prancūzijos / Ispanijos sienos atveju Europos regionas Pirėnai-Viduržemio jūra (Pietūs-

Pirėnai, Langedokas-Rusijonas, dabar sujungti į Oksitaniją, Kataloniją ir Balearų salas) parengė Europos regionų inovacijų strategiją po to, kai 2013 m. sausio mėn. buvo įsteigta Europos regionų inovacijų partnerystė ir buvo atliktas partnerių regionų strateginių sektorių ir inovacijų potencialo teritorinis vertinimas.

Šių S3 bendrų pagrindų nustatymas leido Europos regionų strategijoje pasirinkti tris bendrus plėtros ramsčius: e. sveikatą, vandenį ir žemės ūkio maisto produktus (sugrupuota pagal „Inovacijos sveikai gyvensenai ir aktyviam senėjimui“). Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad 2014–2020 m. Europos regionas Akvitanija-Baskija-Navara pradėjo panašų procesą pagal savo strateginį planą.

Jean Peyrony, „Mission opérationnelle transfrontalière“ (MOT) generalinis direktorius, Prancūzija

DAUGIAU INFORMACIJOS

MOT tyrimas dėl tarpvalstybinės ekonominės plėtros, kurį ERPF bendrai finansavo pagal nacionalinės pagalbos programą „Europ'Act“: <http://bit.ly/2wlOONE>

Europos regionas Pirėnai-Viduržemio jūra: <http://www.euroregio.eu/en>

Projekto informacijos suvestinė apie tarpvalstybines Europos regionų ekonominės plėtros ir inovacijų strategijas: <http://bit.ly/2jkkZJy>

Europos regionas Akvitanija-Baskija-Navara: <http://www.aquitaine-euskadi.eu/en/>

PAMARIO VAIVADIJA SKATINA PARTNERYSTES IR MTTP PROJEKTUS

Pamario vaivadijoje nustatyti plėtros procesai, įskaitant Pamario pažangiosios specializacijos sritis (PPS), apibrėžia regioninės plėtros ir viešųjų lėšų investavimo į MTTP pagrindinį politikos kontekstą. Pirmieji konkursai dėl MTTP projektų, kuriems skirtas ES regioninių fondų finansavimas (34 mln. EUR), turėjo didelį pritaikymo potencialą. Šių investicijų dėka bus sukurta, pavyzdžiui, mažas hibridinis stūmikas, orlaivių antžeminiam aptamavimui skirta technologinė platforma ir produktai, užkertantys kelią kremzlių nykimui. Daugiau kaip 100 projektų buvo bendrai finansuoti (41 mln. EUR) siekiant padidinti įmonių konkurencingumą, ir daugiau nei 17 mln. EUR buvo skirta projektams, kurių tikslas – praplėsti universitetų infrastruktūrą, kad būtų galima teikti praktinį mokymą.

Siekdama paskatinti partnerius inovatyviai mąstyti ir veikti įgyvendinant MTTP projektus, Pamario vaivadija per PPS atranką taikė partnerystę pagrįstą procesą „iš apačios į viršų“. Konkurse galėjo dalyvauti visi regiono subjektai: įmonės, klasteriai, universitetai ir nevyriausybinės organizacijos. Per dvejus metus procese dalyvavo daugiau kaip 400 dalyvių, iš kurių regiono valdžia atrinko keturias PPS:

- › Jūrų, uosto ir logistikos technologijos;
- › Interaktyvios technologijos informacija prisotintoje aplinkoje;
- › Ekologiškai veiksmingos technologijos energijos ir kuro gamybai, perdavimui, paskirstymui ir vartojimui bei statybai;
- › Medicinos technologijos civilizacijos ligų ir su senėjimu susijusių ligų srityje.

Pamario vaivadijoje sukurtų pažangiųjų specializacijų sistemos pagrindas yra vadinamieji horizontalieji projektai, kurie teikia potencialios naudos plėtojant visą specializaciją

Gdanskio uostas

ir turi pirmenybę gauti regioninį finansavimą. PPS partneriai susitarė dėl 17 projektų (iš viso 75 mln. EUR), skirtų, pavyzdžiui, MTTP infrastruktūrai.

Pamario vaivadijos įmonių veikla yra matoma per iniciatyvas, kuriomis siekiama sukurti jūrų, medicinos ir kosmoso inkubatorių. Be to, tokios įmonės vis dažniau dalyvauja tarptautiniuose projektuose „Smart Blue Region“ (INTERREG) arba INNOLABS („Horizontas 2020“).

Siekiant palengvinti PPS narių ir savivaldos bendradarbiavimą, taip pat bendrus veiksmus specializacijos srityje, buvo įsteigtos vadinamosios PPS tarybos, kuriose dalyvavo įmonių atstovai, mokslo sektorius ir verslo aplinkos įstaigos, įskaitant klasterius.

Pamario vaivadijoje dialogas yra nuolatinis vietos valdžios politikos, susijusios su ekonomine, socialine ir kultūrine plėtra, bruožas. PPS pasirinkimo „iš apačios į viršų“ pavyzdys yra tikrai įdomi patirtis regioniniams partneriams. Dėl netradicinių ir nuoseklių sprendimų bei partnerystės principo tikrai galime konkuruoti tarptautinėje rinkoje.

Karolina Lipńska

Ekonominės plėtros departamentas, Pamario vaivadijos maršalkos biuras, Lenkija

„RegioStars 2017“ apdovanojimai: atrinkti 24 projektai

Šių metų „RegioStars“ apdovanojimai dar kartą atkreipė visų dėmesį į geriausius Europos regioninius projektus. Iš 103 gautų paraiškų ekspertų komisija atrinko 24 finalistus iš 20 valstybių narių ir vienos kaimyninės šalies. Apdovanojimai laimėtojams bus įteikti spalio 10 d., per 2017 m. Europos regionų ir miestų savaitę.

ŠIAIS METAIS VADOVAUJANČIOSIOS
INSTITUCIJOS GALĖJO PATEIKTI
PROJEKTUS PENKIOSE
APDOVANOJIMŲ KATEGORIJOSE:

MVĮ INOVACIJŲ PAŽANGIOJI SPECIALIZACIJA:
nuo startuolio iki veiklą plečiančios įmonės

ENERGETIKOS SAJUNGA: klimato kaita

**MOTERŲ ĮGALĖJIMAS IR AKTYVUS
DALYVAVIMAS**

ŠVIETIMAS IR MOKYMAS

MIESTAS–ŽVAIGŽDĖ: skaitmeninio perversmo
miestai

FINALISTAI

Pažangioji specializacija MVĮ inovacijai: nuo startuolio iki veiklą plečiančios įmonės

1. „Bio Base NWE“, Flandrija, Belgija (Europos regioninės plėtros fondas – ERPF)

Projekto „Bio Base NWE“ metu buvo sukurta bioekonomikos novatoriams ir MVĮ skirta čekiais pagrįsta įrangos ir techninės paramos finansavimo sistema. Bandomuosius produktus kurti padedanti sistema sudomino investuotojus, todėl bandomieji projektai tapo realybe. <http://www.biobasenwe.org/>

2. „3D Boost and 3D Invest“, Vakarų Suomija, Suomija (ERPF)

Projektas „3D Boost and 3D Invest“ sutelkė regiono švietimo įstaigų žinias apie 3D spausdinimą ir išteklius. Tada visa tai buvo pateikta įmonėms, kurioms trūksta išteklių išbandyti naujus metodus, kurie padėtų joms tirti, kurti ir gaminti naujus produktus. <http://3dpirkanmaa.fi/>

3. Mokslo jungtis, Baltijos jūros regionas (ERPF)

Projektas „Science Link“ (didžiausių fotonų ir neutronų tyrimų centrų bendradarbiavimo tinklas Baltijos jūros regione)

paskelbė kvietimus teikti paraiškas dėl centro įrenginių naujovimo ir pasiūlė nemokamas konsultacijas ir paramą MVĮ. Tarp patobulintų produktų, sukurtų projekto įgyvendinimo metu, yra geresnės gelbėjimosi liemenės, elektroniniai prietaisai ir odos priežiūros produktai. <https://www.science-link.eu/>

4. „IPN TecBIS“ – Technologijos verslo inovacijų tvarus augimas – Verslo greitiklis, Vidurio Portugalija (ERPF)

Verslo greitikliams tenka svarbus vaidmuo Portugalijos ekonomikos plėtroje. Nuo 2014 m. gegužės mėn. „TecBIS“ padėjo daugiau kaip 23 technologijų srities MVĮ diegti naujoves, augti ir eksportuoti. Kartu šiose įmonėse dirba daugiau kaip 550 aukštos kvalifikacijos specialistų. <http://www.ipn.pt/>

5. SEREN, Velsas, Jungtinė Karalystė (ERPF)

Šis projektas padėjo mažosioms įmonėms Velse naudoti mažanglius energijos šaltinius iš žemės plutos, panaudojant technologijų demonstracijas, ekspertų paramą ir pramonės indėlį. SEREN parėmė 90 MVĮ, sukūrė 111 darbo vietų, pradėjo 28 projektus ir sukūrė 36 procesus bei produktus. <http://grc.engineering.cf.ac.uk/>

Energetikos sąjunga: klimato politika

1. Gimnazijos statyba Pelvoje, Pelvos apskritis, Estija (ERPF)

Pelvos regione (Estija) buvo pastatyta anglies junginių aspektu beveik neutrali mokykla. Viskas mokykloje yra orientuota į energijos vartojimo efektyvumą: LED šviestuvai, kuriems energiją tiekia 144 saulės kolektoriai ant stogo, taip pat labai efektyvi šilumos regeneravimo sistema, speciali izoliacija ir aplinką tausojantys langai ir įranga. <http://www.innove.ee/>

2. Naujoviškos mažo anglies dioksido kiekio viešosios paslaugos, Žemyninė Suomija, Suomija (ERPF)

li savivaldybėje (Suomija) išmetamas CO₂ kiekis buvo sumažintas sparčiau nei kur nors kitur šalyje, pereinant prie atsinaujinančiųjų energijos šaltinių ir pertvarkant viešąsias paslaugas. Projektas suteikė galimybę piliečiams pasidalyti su valdžios institucijomis idėjomis, ką daryti, kad klimatui palankūs pasirinkimai būtų pageidautini ir paprasti. <http://www.greenpolis.fi/en/projektit/>

3. Vidutinės temperatūros vandens tinklas Allar salelėje, Provansas-Alpės-Žydrasis Krantas, Prancūzija (ERPF)

Šis projektas tiekia šilumą ir oro kondicionavimą pastatams, naudojant energiją iš jūros. Vandens linija jungia jūros vandens energijos regeneracijos stotį Marselio uoste su siurbliais miesto rajonuose, iš kurių energija siunčiama tiekiant šilumą, vėsų orą ir karštą vandenį. [http://www.massileo.fr](http://www.massileo.fr;); <http://www.europe.regionpaca.fr>

4. Impianto di teleriscaldamento dell'abitato di Montieri: Toskana, Italija (ERPF)

Nauja moderni šildymo sistema prijungė Montieri miestą (Italija) prie geoterminės jėgainės kaimyniniame Travele mieste, suteikdama gyventojams saugų, patikimą ir nebrangų šildymą ir karštą vandenį. Sistema pakeičia medieną kūrenamas krosnis ir dujų katilus, žymiai sumažindama energijos suvartojimą, išlaidas ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą. <http://www.comune.montieri.gr.it/>

5. „SEAP Alps“, Alpių regionas (ERPF)

Europos Alpių bendruomenės yra ypač pažeidžiamos visuotinio atšilimo. Šiuo projektu sukuriama bendra Alpių savivaldybių platforma, kuri, nepaisant sudėtingo reljefo ir dalyvaujančių šalių skirtumų, padėtų sėkmingai įgyvendinti klimato kaitos švelninimo ir (arba) prisitaikymo strategijas bei energetikos veiksmų planus. <http://seap-alps.eu/>

Moterų įgalėjimas ir aktyvus dalyvavimas

1. Sustiprinti pagarbą lyčių lygybei BG ir TR pasienio regione, Burgasas, Bulgarija; Kirklarelis, Turkija (PNPP tarpvalstybinio bendradarbiavimo programa)

Šio projekto metu Burgase (Bulgarija) ir Kirklarelyje (Turkija) buvo organizuojami praktiniai seminarai lyčių lygybės ir verslumo klausimais, kurių tikslas – sukurti daugiau įsidarbinimo galimybių moterims pasienio regione. Dėl to buvo įkurti moterų verslumo komitetai abiejų šalių prekybos rūmuose.

<http://www.cci-bourgas.org/>; <http://www.genderequality-cbc.eu>

2. Moterys ir statyba, Il de Fransas, Prancūzija (Europos socialinis fondas – ESF)

Projekto „Moterys ir statyba“ organizuojamuose mokymuose moterys įgyja profesinių įgūdžių, kaip antai tinkavimo, dažymo, plytelių ir grindų klojimo, siekiant paneigti nuomonę apie moterų vaidmenis darbo vietoje. 98 % statybvietėse dirbančių darbuotojų yra vyrai, tačiau projekte dalyvaujančių vietinių statybos įmonių tinklo dėka daugiau kaip 62 % projekto dalyvių pasirašė darbo sutartis šiame sektoriuje vienerių metų arba ilgesniam laikotarpiui. <http://www.habiter-au-quotidien.fr/>

3. „Back2Job“ – ieškomi inžinieriai! Žemutinė Saksonija, Hanoveris, Vokietija (ESF)

Nepaisant to, kad trūksta darbuotojų, turinčių matematikos, gamtos mokslų ar technologijų įgūdžių, moterims, turinčioms profesinę kvalifikaciją šiuose dalykuose, dažnai yra sudėtinga grįžti į darbą po atostogų dėl šeiminių priežasčių. Šis projektas suteikė moterims individualaus ugdymo, mokymo, apsilankymų prekybos mugėse, mentorystės ir darbo patirties galimybių, kartu didindamas darbdavių supratimą apie lankstumo poreikį. <https://www.bnw.de/>

4. Kartu anapus tylos, Ryga, Latvija (Žmogiškųjų išteklių ir užimtumo veiksmų programa)

Šiame projekte Latvijos kurčiųjų sąjunga dirbo su Rygos gimdymo namais, teikdama informaciją ir paramą klausos negalia turinčioms motinoms gimdymo metu ir pirmosiomis motinystės dienomis. Paslauga pasirodė tokia populiari, kad partnerystė tęsėsi ir pasibaigus projektui.

<http://www.lns.lv/lat/>

5. Koordinavimas siekiant pagerinti asmenų, patyrusių smurtą dėl lyties, integraciją į darbo rinką ir socialinę įtrauktį, Mursijos regionas, Ispanija (ESF)

Mursijos regione yra daugiau bedarbių moterų nei vyrų, o asmenys, patyrę smurtą dėl lyties, dažnai neturi įgūdžių ir pasitikėjimo sugrįžti į darbo rinką. Šio projekto įgyvendinimo metu parama teikiama asmenims, patyrusiems smurtą dėl lyties, teikiant veiksmų planus, mokymą ir subsidijas. 2016 m. birželio mėn. 57 % dalyvaujančių moterų jau turėjo darbą. <http://www.sefcarm.es/>

6. „Agile Nation 2“, Velsas, Jungtinė Karalystė (ESF)

Velse dvigubai daugiau moterų nei vyrų dirba menkai apmokamą darbą. „Agile Nation 2“ – tai karjeros plėtros programa, siūlanti konsultacijas, mokymus ir mentorystę moterims, skatinant ir suteikiant joms galimybę dirbti vadovaujamus bei netradicinius darbus. Iki šiol programoje dalyvavo 1336 asmenys ir 304 įmonės. <https://www.cteg.org.uk/>

Švietimas ir mokymas

1. „EkoBiz“, Splito-Dalmatijos apskritis, Kroatija (Žmogiškųjų išteklių veiksmų programa)

Siekiant kovoti su gyventojų skaičiaus mažėjimu kaimo vietovėse ir nedarbu regione, programa „EkoBiz“ organizavo mokymus ir verslo konsultacijas ekologinio ūkininkavimo srityje daugiau kaip 100 jaunų ir naujų ūkininkų. ES finansavimas padėjo jau 15 praktikantų įsteigti naują ūkį. <http://www.rera.hr/>

2. „Dote Unica Lavoro“, Lombardija, Italija (ESF)

Šis projektas skatina verslumą Lombardijoje. Darbo ieškantys asmenys skirstomi pagal patirtį, nedarbo trukmę, lytį ir amžių, kad parama būtų teikiama atsižvelgiant į konkrečią situaciją. Pirmojo etapo metu profesinę praktiką pradėjo 54 275 darbuotojai. <http://www.fse.regione.lombardia.it/>

3. PFK – Podmiotowe Finansowanie Kształcenia, Mažoji Lenkija, Lenkija (Program Operacyjny Kapitał Ludzki)

PFK supaprastinta čekių sistema, suteikianti MVĮ galimybę naudotis finansuojamomis mokymo programomis, padeda išvengti administracinių kliūčių ir užtikrina aukštus mokymo

ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

standartus. Sistema pašalina sudėtingas procedūras ir užtikrina tinkamą viešųjų lėšų panaudojimą. Ja jau pasinaudojo daugiau kaip 7000 darbdavių. <http://www.wup-krakow.pl/>

4. „EOI“ – bendradarbiavimas Europoje, Madridas, Ispanija (ESF)

Ši programa suteikia Ispanijos verslininkams galimybę bendrauti su įvairiais patyrusiais mentorais iš kitų šalių ir iš jų mokytis. Kiekvienas verslininkas gauna jam pritaikytą planą, mokymo kursus internete ir tiesiogiai, taip pat galimybę bendradarbiauti su vietos verslo savininkais ir potencialiais partneriais. Iki šiol įsteigtos 102 į tarptautinę veiklą orientuotos Ispanijos įmonės. <https://www.eoi.es/>

Miestas–žvaigždė: skaitmeninio perversmo miestai

1. „SOHJOA“, Helsinkis–Ūsima, Suomija (sanglaudos politika)

Projekto „SOHJOA“ metu išbandomi automatizuoti mikroautobusai, teikiantys „paskutinės mylios“ paslauga, kuri paprastai laikoma sunkiausia ir brangiausia viešojo transporto dalimi. Bandymais, vykstančiais atviraime kelyje ir mišriame eisme, siekiama paskatinti perėjimą nuo privačių automobilių prie tvarių, autonominių, aplinkos neteršiančių transporto sprendimų. <http://sohjoa.fi/>

2. Pažangiųjų paslaugų galia, Diuseldorfas ir Arnsbergas, Vokietija (ERPF)

Platforma „Daiktų internetas“, kuri nuotoliniu būdu valdo įvairias technologijas, sukurta tam, kad vyresnio amžiaus žmonės galėtų savarankiškai gyventi savo namuose. Šie patogūs naudoti prie-

taisai gali rinkti duomenis apie svorį ir hidrataciją, nustatyti griuvimus, paskirstyti kasdieninius vaistus ir pakviesti pagalbą. <http://bit.ly/2xhKQhN>; <http://bit.ly/2eRPNUh>

3. Mažosios Lenkijos aglomeracijos kortelė (MKA), Mažoji Lenkija, Lenkija (ERPF)

Igyvendinant MKA projektą buvo sukurta integruota bilietų pardavimo sistema visiems vietinio susisiekimo traukiniams, miesto transportui ir persėdimui iš asmeninio automobilio į viešąjį transportą (angl. park-and-ride) Krokuvoje ir Tarnuve (Lenkija). Naudodamiesi viena kortele, mobiliąja programa ir abonementu, keliautojai gali keliais spustelėjimais įsigyti vienkartinį, integruotus arba sezoninius bilietus. <http://www.mka.malopolska.pl/>

4. Olštyno integruotos viešųjų paslaugų platformos įgyvendinimas ir elektroniniai mokėjimai, Šiaurės regionas, Varmijos Mozūrų vaivadija, Lenkija (ERPF)

Olštyno savivaldybė integravo ir įgyvendino elektronines paslaugas vietinėms mokesčių deklaracijoms, turto deklaracijoms, stovėjimo aikštelių bilietams, baudoms ir kt. Elektroninis portalas taupo laiką ir pastangas, suteikdamas piliečiams lengvesnę prieigą prie jų asmeninės informacijos ir leidžiantis jiems laiku pateikti dokumentus ir mokėjimus internetu. <http://www.olsztyn.eu/> ■

DAUGIAU INFORMACIJOS

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

Verslo vykdymas ES regionuose ir miestuose

„Verslo vykdymas Europos Sąjungoje“ yra ataskaitos, kuriose analizuojama verslo ir reglamentavimo aplinka ES miestuose ir regionuose. Jas rengia Pasaulio banko grupė, bendradarbiaudama su Europos Komisija. Pirmoji ataskaita, apimanti 22 miestus Bulgarijoje, Vengrijoje ir Rumunijoje, buvo pristatyta liepos 13 d. Sofijoje, Bulgarijoje.

Šioje ataskaitoje, pirmoje iš keleto subnacionalinių ataskaitų, kurias parengė Pasaulio banko grupė prašant ir finansuojant Europos Komisijos regioninės ir miestų politikos generaliniam direktoratui, keliami nemažai klausimų, pavyzdžiui: Kaip Europos šalys ir regionai gali tobulinti savo verslo aplinką, kad padidintų vietos ekonomikos konkurencingumą? Kodėl vietos valdžia ir institucijos atlieka tokį svarbų vaidmenį nustatant sąlygas tvariam ir teisingam augimui? Kokias priemones vietos politikos formuotojai turi, kad padėtų įmonėms likti ir augti savo regione ar mieste?

Ataskaita parengta bendradarbiaujant su trijų šalių vyriausybėmis: Bulgarijos, Vengrijos ir Rumunijos. Ši ataskaita, parengta pagal tradicinį Pasaulio banko „Verslo vykdymo“ modelį, kuris kiekvienais metais naudojamas klasifikuojant didžiausius verslo miestus pasaulyje, pirmą kartą apima ne tik Sofiją, Budapeštą ir Bukareštą, bet ir dar 22 miestus: šešis Bulgarijoje, septynis Vengrijoje ir devynis Rumunijoje.

Joje analizuojamos verslo taisyklės, turinčios įtakos mažosioms ir vidutinėms šalies įmonėms penkiose srityse: verslo pradžia, statybos leidimai, prieiga prie elektros, nekilnojamojo turto registravimas ir sutarčių vykdymas.

Geroji patirtis

Ataskaitoje taip pat pateikiama reikšmingų palyginimų su 187 kitomis pasaulio ekonomikomis ir – svarbiausia – praktinių rekomendacijų bei geroji verslo aplinkos tobulinimo patirtis.

Ataskaitos „Verslo vykdymas Europos Sąjungoje 2017 m.: Bulgarija, Vengrija ir Rumunija“ pagrindinės išvados rodo, kad tiek šalys, tiek miestai turi ir skirtumų, ir panašumų.

Verslo taisyklės ir jų įgyvendinimas labai skiriasi Bulgarijoje, Vengrijoje bei Rumunijoje ir tarp jų, o didžiausi skirtumai yra Bulgarijoje ir Rumunijoje.

Joks miestas nepirmauja nė vienoje iš penkių vertinamų sričių, tačiau tarp 22 lyginamų miestų, kiekvienas užima tiek aukštą, tiek žemą poziciją

pagal bent vieną ar kelis indikatorius.

Kiekvienoje šalyje yra miestų, viršijančių ES vidurkį bent vienoje srityje: Varna ir Plevenas (Bulgarija) – verslo pradžios, Pėčas ir Segedas (Vengrija) – statybos leidimų, visi Vengrijos miestai ir Oradia (Rumunija) – turto registravimo, dauguma miestų – sutarčių vykdymo srityse. Tačiau nė vienas miestas nepriartėja prie ES vidurkio prieigos prie elektros srityje.

Budapeštas ir Sofija atsilieka nuo daugelio mažesnių savo šalių miestų. O štai Bukareštas yra tarp pirmaujančių pagal daugelį vertinamų sričių ir demonstruoja, kaip veiksmingai spręsti didelę verslo paslaugų paklausą.

Reformas įgyvendinti nusiteikę tarnautojai gali atlikti akivaizdžius patobulimus, atkartodami gerą patirtį kituose savo šalies miestuose. Bulgarijos miestai galėtų palengvinti verslo pradžios procesą, pritaikydami Varnos gerą patirtį.

Vengrijos miestai galėtų pagerinti prieigą prie elektros, sekdami Segedo ir Sėkešfehėrvaro pavyzdžiu. O Rumunijos miestai galėtų atsižvelgti į Timišoaros pavyzdį, kaip pagerinti sutarčių vykdymą.

Vietinių išteklių naudojimas

Komentuodama ataskaitą, už regioninę politiką atsakinga Europos Komisijos narė Corina Crețu sakė: „Šioje ataskaitoje Komisija ir Pasaulio bankas vėl sujungia jėgas, kad sukurtų palankią verslo aplinką, kuri yra svarbi ES regionų konkurencingumo ir augimo darbotvarkės dalis. Tai rodo, kaip svarbu sutelkti dėmesį į tinkamų sąlygų sukūrimą remiantis vietos potencialu ir ištekliais. Toks teritoriniu lygmeniu pagrįstas požiūris taip pat buvo pranešimo apie inovacijų stiprinimą Europos regionuose pagrindas.“

KIEK PRIARTĖJĘ ŠIE 22 MIESTAI PRIE PASAULIO GERIAUSIOS REGLAMENTAVIMO PATIRTIES?

Miestas (šalis)	Verslo pradžia		Statybos leidimų gavimas		Prieiga prie elektros		Nuosavybės registravimas		Sutarčių vykdymas	
	Atstumas iki sienos	Reitingas	Atstumas iki sienos	Reitingas	Atstumas iki sienos	Reitingas	Atstumas iki sienos	Reitingas	Atstumas iki sienos	Reitingas
Burgasas (Bulgarija)	90,05	3	69,23	11	65,49	3	70,67	18	72,68	15
Plevenas (Bulgarija)	90,50	2	71,92	8	54,66	13	70,44	19	73,63	12
Plovdivas (Bulgarija)	90,05	3	68,30	12	65,06	5	69,59	21	72,36	17
Rusė (Bulgarija)	88,33	11	71,34	9	54,71	12	71,53	17	75,38	7
Sofija (Bulgarija)	86,82	21	72,75	6	54,64	14	69,23	22	67,04	20
Varna (Bulgarija)	90,56	1	70,53	10	59,05	10	70,19	20	74,23	9
Budapeštas (Vengrija)	87,28	20	67,89	13	63,25	7	80,08	6	73,75	11
Debrecenas (Vengrija)	87,61	13	72,71	7	63,36	6	81,16	1	81,72	1
Dėras (Vengrija)	87,32	18	73,35	5	63,25	7	80,80	4	74,20	10
Miškolcas (Vengrija)	87,61	13	73,47	4	61,76	9	80,92	2	79,53	2
Pėčas (Vengrija)	87,61	13	75,58	1	65,21	4	79,96	7	77,07	4
Segedas (Vengrija)	87,57	16	74,38	2	67,46	1	80,80	4	75,98	6
Sėkešfehėrvaras (Vengrija)	87,32	18	73,70	3	65,53	2	80,92	2	79,12	3
Brašovas (Rumunija)	88,78	9	56,28	17	49,56	19	74,65	9	64,24	22
Bukareštas (Rumunija)	89,53	5	58,09	15	53,23	15	74,65	9	72,25	18
Klužas-Napoka (Rumunija)	88,78	9	54,32	20	50,41	18	73,81	16	73,34	14
Konstanca (Rumunija)	87,52	17	49,26	21	49,06	20	74,65	9	75,04	8
Krajova (Rumunija)	86,27	22	61,31	14	53,01	16	74,65	9	73,37	13
Jasai (Rumunija)	88,28	12	56,01	18	57,76	11	74,65	9	72,64	16
Oradia (Rumunija)	89,53	5	57,84	16	50,80	17	75,48	8	72,01	19
Ploještis (Rumunija)	89,53	5	54,40	19	47,22	21	74,64	15	65,86	21
Timišoara (Rumunija)	89,53	5	48,92	22	43,56	22	74,65	9	76,13	5

Šaltinis: Verslo vykdymo duomenų bazė.

Pastaba: Atstumo iki sienos (DTF) reitingas rodo, kiek toli yra vieta nuo ekonomikos, kurioje pasiektas geriausias rezultatas pagal kiekvieną Verslo vykdymo indikatorius. Reitingo intervalas yra nuo 0 iki 100, kai 100 reiškia geriausią patirtį (kuo didesnis reitingas, tuo geriau).

Pasaulio banko grupės Europos Sąjungos regiono direktorius Arupas Banerji pridūrė: „Mes norime įvairiais lygmenimis – Europos, nacionaliniu ir vietos – politikos formuotojams pateikti įrodymus dėl jų strateginių sprendimų, kad padėtume jiems kurti geresnę plėtros ir augimo reglamentavimo sistemą.“

Ataskaita „Verslo vykdymas Europos Sąjungoje 2017 m.“ yra pagrįsta ankstesniais nacionaliniais leidiniais Italijoje, Ispanijoje ir Lenkijoje. Artimiausiais mėnesiais ji bus vykdoma dar keturiose šalyse: Čekijoje, Slovakijoje, Portugalijoje ir Kroatijoje.

Ši ataskaita yra vertingas indėlis į šalių ataskaitas Europos semestre ir glaudžiai susijęs su mažiau išsivysčiusių regionų iniciatyva. Pastarąją Komisijos narė Corina Crețu paskelbė 2015 m. birželio mėn., kad išnagrinėtų veiksnius, stabdančius augimą ir investicijas mažas pajamas turinčiuose ir mažai augančiuose ES regionuose (mažiau išsivysčiusiuose regionuose). Kritinių plėtros aspektų nustatymas galėtų padėti

pasiūlyti galimų sprendimų, skatinančių ekonomikos augimą ir didesnes pajamas šiuose regionuose.

Šiame 2017 m. balandžio mėn. paskelbtame dokumente analizuojami investicijų poreikiai, augimo veiksniai, makroekonominė sistema ir struktūrinių reformų poreikis. Be to, jame pateikiama konkrečių idėjų, kaip spręsti Lenkijos ir Rumunijos bandomųjų regionų augimo kliūtis. Tokiu būdu autoriai teigia, kad sanglaudos politikos investicijos ir toliau turėtų būti naudojamos padedant Europos regionams gerinti piliečių kasdienį gyvenimą. ■

DAUGIAU INFORMACIJOS

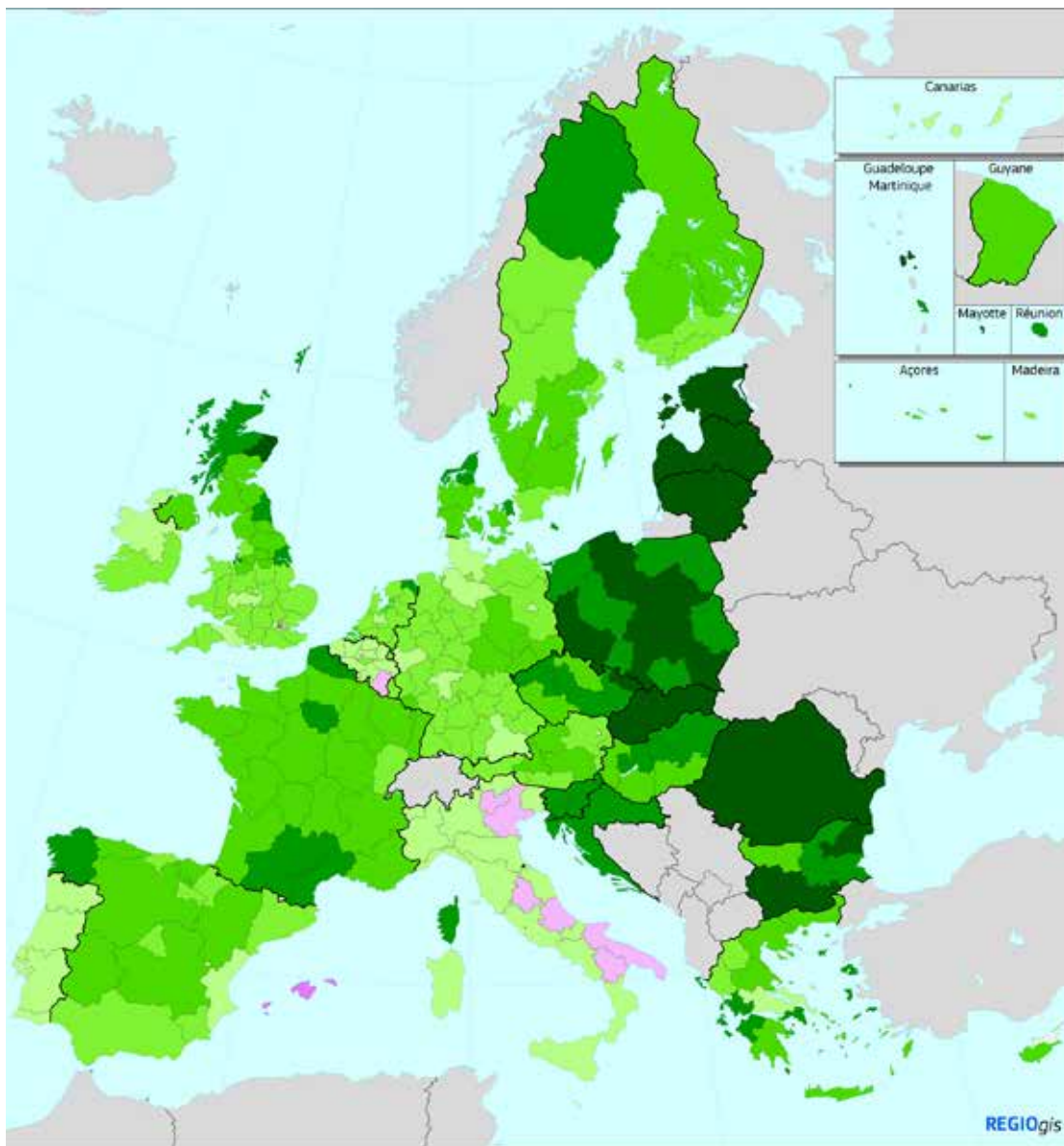
<http://www.doingbusiness.org>

ES regionų ekonomika vėl auga

Po 2008 ir 2011 m. dvigubo nuosmukio ES ekonomikos augimas dabar siekia maždaug 2 %. 2001–2008 m. beveik visų ES regionų BVP vienam gyventojui augo (1 žemėlapis). Daugelyje ES–13 regionų augimas siekė daugiau kaip 5 % per metus. Augimas viršijo vidurkį tiek mažiau išsivysčiusiuose, tiek pereinamojo laikotarpio regionuose, ir tai padėjo jiems sustiprėti. 2009–2015 m. dėl ekonomikos krizės BVP vie-

nam gyventojui sumažėjo maždaug 40 % regionų, labiausiai Airijoje, Italijoje, Ispanijoje, Portugalijoje ir Graikijoje. Daugelyje Graikijos regionų dėl krizės BVP vienam gyventojui sumažėjo daugiau kaip 3 % per metus (2 žemėlapis). Krizė vėl padidino skirtumus, nes daugelio mažiau išsivysčiusių ir pereinamojo laikotarpio regionų ekonomika smuko ar augo lėčiau nei ES, tačiau 2015 m. ekonominiai skirtumai vėl pradėjo mažėti.

1. BVP AUGIMAS VIENAM GYVENTOJUI REALIJA IŠRAIŠKA, 2001–2008 M.

Metinis vidutinis pokytis, palyginti su praėjusiais metais, %

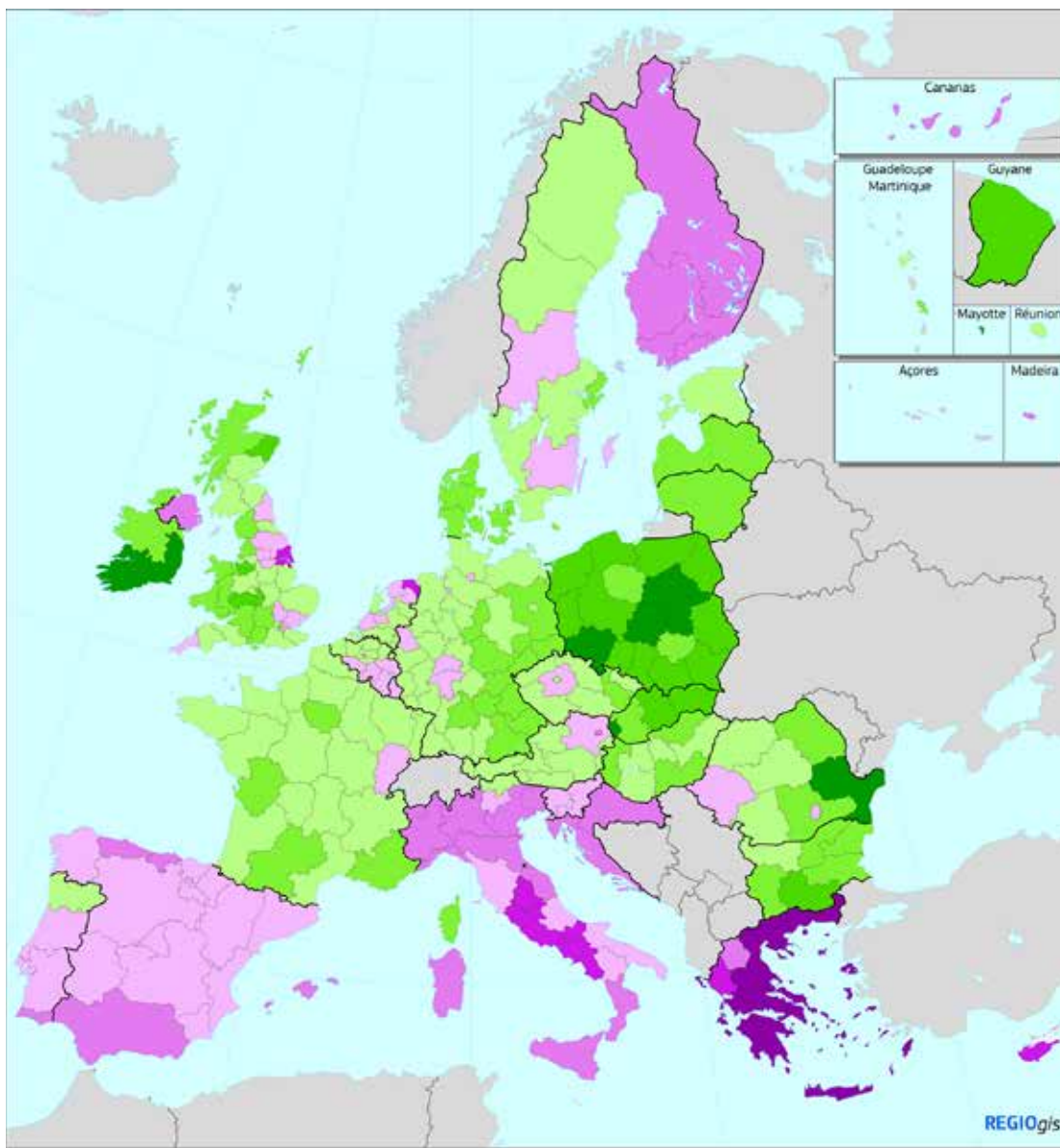
28 ES valstybėse narėse = 1,8
 Šaltiniai: Eurostato, Regioninės ir miestų politikos GD įvertis
 0 500 km
 © Administracinių sienų asociacija „EuroGeographics“

Sanglaudos politika padėjo užtikrinti augimą skatinančias viešąsias investicijas, sumažindama sanglaudos politikos programų nacionalinius bendrojo finansavimo reikalavimus labiausiai nukentėjusiose valstybėse narėse. Investicijų dėka šios valstybės narės sustiprino savo ilgalaikio ekonomikos augimo potencialą ir parėmė ekonomikos atsigavimą.

Remiantis naujausiais vertinimais, ES BVP žymiai išaugo dėl 2007–2013 m. sanglaudos politikos programų, ypač sanglaudos

šalyse. 2004 ir 2007 m. įstojusių valstybių narių BVP 2015 m. dėl sanglaudos politikos buvo 4 % didesnis. Pietų Europoje sanglaudos politika padėjo sumažinti BVP smukimą. Pavyzdžiui, be sanglaudos politikos Graikijos BVP būtų 2 % mažesnis, Portugalijos – 1,5 % mažesnis. Didžiausias poveikis nustatytas regionų lygmeniu. 2015 m. BVP mažiau išsivysčiusiuose regionuose – Pietų Alfeldo ir Pietų Padunojaus (Vengrija) arba Severen Tsentralen (Bulgarija) – dėl sanglaudos politikos buvo atitinkamai 6,9 %, 5,9 % ir 5,4 % didesnis. ■

2. BVP AUGIMAS VIENAM GYVENTOJUI REALIĄJA IŠRAIŠKA, 2009–2015 M.

Metinis vidutinis pokytis palyginti su praėjusiais metais, %

28 ES valstybėse narėse = 1,8
Šaltiniai: Eurostato, Regioninės ir miestų politikos GD įvertis

0 500 km

© Administracinių sienų asociacija „EuroGeographics“

Šiaurės Vidurio Švedijos pertvarkymas pasitelkiant inovacijas

Gamtos išteklių gausa padėjo Europos Sąjungos šiaurinėje dalyje esančiai Šiaurės Vidurio Švedijai virsti stipria pramonine zona. Tačiau jos geografinė padėtis taip pat yra vienas iš iššūkių, dėl kurio Europos sanglaudos politikos parama yra gyvybiškai svarbi ir dabar, ir ateityje.

Šiaurės Vidurio Švedijoje, kuri užima beveik 64 000 km² arba 16% šalies sausumos teritorijos, gyvena tik 11% gyventojų. Centrinėje šalies dalyje esantį regioną sudaro trys administraciniai vienetai, vadinamieji lėnai: Jevleborgas, Dalarna ir Vermlandas, kuriame įsikūręs Jevlės miestas su maždaug 100 000 gyventojų yra didžiausias miesto centras.

Gamtos išteklių turtingoje Šiaurės Vidurio Švedijoje miškininkystė ir rūdų telkiniai paskatino tradicinių gamybos sektorių, kaip antai plieno ir popieriaus, plėtrą, todėl jos indėlis į Švedijos eksporto apyvartą siekia milijardus eurų. Vis dėlto šios pramonės šakos traukiasi, nes vis svarbesni tampa nauji sektoriai, kaip antai IRT ir turizmas. Tam, kad šis Švedijos regionas klestėtų ateityje, reikia inovacijų.

Būdama viena turtingesnių ES šalių, Švedija yra tarp pirmųjų šalių inovacijų srityje. Tačiau palyginus su kaimyniniais regionais Šiaurės Vidurio Švedija atsilieka – ji turi mažiau mokslinių tyrimų ir plėtros kompetencijos centrų ir pasižymi mažesniu augimu. Karlstado universitetas yra išimtis. Jis glaudžiai bendradarbiauja su vietos įmonėmis ir aktyviai dalyvauja Europos Komisijos mokslinių tyrimų ir inovacijų projektuose pagal programą „Horizontas 2020“.

Pažangioji specializacija, kuri yra grindžiama regiono stipriosiomis pusėmis ir sutelkia suinteresuotąsias šalis, įskaitant įmones, tyrėjus ir viešąsias įstaigas, vaidina esminį vaidmenį skatinant investicijas, kuriant naujas strategijas ir ieškant naujų partnerių. Pavyzdžiui, Dalarna dalyvauja sėkmingoje iniciatyvoje „Vanguard“, kuri pradėta įgyvendinti 2014 m. ir yra skirta skatinti pramonės modernizavimą bei bendradarbiavimą. Pažangioji specializacija yra naudinga ne tik aukštųjų technologijų sektoriams, bet ir, pavyzdžiui, turizmo ar socialinės rūpybos paslaugoms.

„Šiaurės Vidurio Švedija labai pritaria pažangiosios specializacijos strategijai ir mano, kad šis procesas yra nepaprastai svarbus siekiant kuo geriau nustatyti regiono prioritetus“, – patvirtina Šiaurės Vidurio Švedijos partnerystės struktūrinio fondo pirmininkas Sune Ekbåge (žr. pokalbį su juo).

„Pažangioji specializacija, kuri yra grindžiama regiono stipriosiomis pusėmis ir sutelkia suinteresuotąsias šalis, įskaitant įmones, tyrėjus ir viešąsias įstaigas, vaidina esminį vaidmenį skatinant investicijas, kuriant naujas strategijas ir ieškant naujų partnerių.“

Žinių visuomenės kūrimas

Viena iš problemų yra ta, kad darbingo amžiaus gyventojų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, dalis yra mažesnė už šalies vidurkį, o nedarbas yra didesnis, ypač jaunimo tarpe. Todėl būtina ugdyti naujus įgūdžius ir vystyti švietimo sistemą, kuri skatina žinių visuomenę ir žiedinę ekonomiką. Europos socialinio fondo (ESF) parama buvo svarbi gerinant įgūdžius ir sprendžiant jaunimo nedarbo problemą.

Darbo vietų jaunimui kūrimas padės pristabdyti jau ir taip mažos ir senėjančios visuomenės lėtą nuosmukį. Ilgi atstumai tarp miesto centrų didina išlaidas transportui ir kliudo bendra-

darbiavimui. Praeityje prieiga prie plačiajuosčio interneto buvo ribota, todėl pramonėje ir izoliuotuose namų ūkiuose buvo sunku vystyti svarbias IRT paslaugas.

Taigi, vienas svarbiausių ES struktūrinių fondų investicijų prioritetų nuo dabar iki 2020 m. yra prieigos prie plačiajuosčio ryšio didinimas visame regione. Geresnis ryšys paskatins vietos konkurencingumą ir parodys Šiaurės Vidurio Švedijos gyventojams, kad ES parama gali iš esmės pakeisti jų gyvenimą.

Tarp konkrečių 2014–2020 m. Šiaurės Vidurio Švedijos veiksmų programos tikslų yra stipresnė mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, ypač mažosiose ir vidutinėse įmonėse (MVI), sparčiųjų plačiajuosčio ryšio tinklų diegimas, skaitmeninimas ir elektroninė prekyba, startuolių ir verslumo skatinimas, naujų technologijų pritaikymas pereinant prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos.

Kova su diskriminacija

Šiaurės Vidurio Švedijos tradicinėje pramoninėje bazėje paprastai buvo kuriama pagal lytį susiskaidžiusi darbo rinka. Šiai problemai spręsti visi trys regionai ES mokslinių tyrimų ir inovacijų politikoje pabrėžė lygybės ir nediskriminavimo principus. Vermlandas buvo pirmasis Europos regionas, peržiūrėjęs pažangiosios specializacijos strategijos lyčių aspektą. Dalarna ir Gavleborgas taip pat ėmėsi veiksmų integruoti lyčių lygybės ir socialinės tolerancijos principus į inovacijų iniciatyvas.

Užsienyje gimusių regiono gyventojų procentinė dalis yra mažesnė už Švedijos nacionalinį vidurkį, o imigrantai, atvykę ne iš Šiaurės šalių, patiria socialinę atskirtį. Tačiau neseniai į įvairias Švedijos savivaldybes atvykus pabėgėliams, ESF lėšomis prisidedama prie jų integracijos Šiaurės Vidurio Švedijoje, pavyzdžiui, atvykusiems vyrams ir moterims siūlomas švietimas ir kalbos kursai, kad jie galėtų rasti darbą. Gavleborge ESF finansuojamas projektas KIVO sukūrė greitesnio naujų darbuotojų integravimo sveikatos ir socialinės rūpybos tarnybose modelį.

Šiaurės Vidurio Švedija taip pat aktyviai vykdo tarpvalstybinę veiklą ES ir už jos ribų, be kita ko, dalyvaudama Švedijos, Norvegijos ir Baltijos jūros regiono INTERREG programose. Pastarasis, pavyzdžiui, remia projektą, kuriuo skatinama mokslo parkų aplink Baltijos jūrą sąveika.

ES sanglaudos politika ir investicijos, vykdomos iki 2020 m. ir po to, vaidina labai svarbų vaidmenį Šiaurės Vidurio Švedijai kuriant pažangią, žiniomis grįstą visuomenę ir skatinant jos žmonių klestėjimą. ■

DAUGIAU INFORMACIJOS

2014–2020 m. Šiaurės Vidurio Švedijos veiksmų programa
<https://tillvaxtverket.se/>

Narystės Europos Sąjungoje pranašumų pripažinimas

Šiaurės Vidurio Švedijos struktūrinių fondų partnerystės pirmininkas Sune Ekbåge pasakoja *Panoramai*, kaip šis retai apgyvendintas regionas pasinaudojo sanglaudos politika ir struktūrinių bei socialinių fondų lėšomis spręsdamas pagrindines strategines ir su bendruomene susijusias problemas.

Kaip reaguojate į nuomonę, kad Švedijai, kuri įneša į ES biudžetą daugiau lėšų, nereikia sanglaudos politikos pagalbos?

Jei ES nori likti visų valstybių narių sąjunga, veikianti visų savo piliečių naudai, pavojinga manyti, kad kai kurioms jos dalims nereikia sanglaudos politikos ar struktūrinių fondų. Labai svarbu matyti bendrą vaizdą visais klausimais ir visose specializuotose srityse. Tam tikra plačiosios visuomenės dalis yra linkusi vertinti ES kaip kažką nereikalingo ir (arba) svetimo. Visiškas struktūrinių fondų panaikinimas galbūt galėtų sustiprinti tokias tendencijas. Struktūriniai fondai padeda žmonėms konkrečiai suprasti, kad narystė ES duoda naudos ir rezultatų sprendžiant ne tik svarbiausias strategines problemas, bet ir su bendruomene susijusias problemas, kaip antai jaunimo nedarbą ir integraciją.

Švedija yra turtinga šalis, tačiau net ir čia kai kuriuose regionuose kyla didesnių iššūkių nei kitur. Šiaurės Vidurio Švedija yra vienas tokių regionų. Centralizacija ir urbanizacija turi įtakos ir Švedijos regionų vystymuisi. Struktūriniai fondai

padeda gerinti sąlygas tuose regionuose, kurie patiria didesnių sunkumų, pavyzdžiui, nedarbo, inovacijų pajėgumo ir pan. srityse. Kai kuriose mūsų regiono dalyse yra aukštas nedarbo lygis. Keletas Europos socialinio fondo (ESF) projektų suvaidino svarbų vaidmenį mažinant jaunimo nedarbą – juos įgyvendinant daugiausia dėmesio skirta jaunuoliams, kurie gyvena toli nuo užimtumo galimybių arba kuriems sunkiai sekasi persikelti ten, kur tokių galimybių yra. Visuomenės problemų turėsime ir toliau, todėl šie fondai turės didelį poveikį.

Liepos mėn. Komisija priėmė Pažangiosios specializacijos komunikatą. Kiek Jūsų regionas išnaudoja inovacijų ir konkurencingumo potencialą Europos regionuose?

Trys Šiaurės Vidurio Švediją sudarantys regionai parengė savo pažangiosios specializacijos strategijas, paremtas kiekvieno regiono stipriosiomis pusėmis ir augimo galimybėmis. Šiaurės Vidurio Švedijoje tai prisidėjo prie didesnės regiono sanglaudos, verslo, organizacijų ir universitetų / kolegijų glaudesnio ben-

dradarbiavimo ir politinio dėmesio prioritetinėms sritims. Tarp išskiriamų stipriųjų pusių yra pažangioji pramonė, bioekonomika, skaitmeninimas ir inovacijų pramonė. Strategijos turi lyčių aspektą, kuris yra būtinas, nes turime labai pagal lytį susiskaldžiusią darbo rinką. Pažangiosios specializacijos strategijos taip pat atliko svarbų vaidmenį struktūrinių fondų partnerystėje, kai reikėjo nustatyti projektų prioritetus.

Pažangioji specializacija įrodė esanti efektyvi ir transformatyvi priemonė, skirta aktyvesnei mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai ir padedanti didinti konkurencingumą regioniniu bei europiniu lygmenimis. Ši priemonė sėkmingai išgrynino prioritetus ir užtikrino patvaresnį bei sistemingesnį požiūrį į mokslinių tyrimų ir inovacijų politiką. Mūsų regionas dalyvauja iniciatyvoje „Vanguard“, kuri dėl tarptautinio veiklos tapo labai sėkminga.

Taigi, atsakau į Jūsų klausimą: Šiaurės Vidurio Švedija labai palaiko pažangiosios specializacijos strategiją ir mano, kad šis procesas yra labai svarbus siekiant kuo geriau nustatyti regiono prioritetus.

Kokio rezultato tikėtės pasibaigus 2014–2020 m. laikotarpiui? Ko pasimokėte iš ankstesnio programavimo laikotarpio?

Viena svarbiausių užduočių programavimo laikotarpiu buvo rasti galimybių plačiajuosčio ryšio diegimą finansuoti struktūrinių fondų lėšomis. Šioje srityje matysime labai konkrečių ir svarbių rezultatų. Fondai inicijavo procesus ir sukūrė papildomą finansavimą, kad plačiajuostis ryšys pagaliau pasiektų regiono gyventojus ir įmones. Tai yra labai svarbus vystymosi klausimas, kuris yra būtinas mūsų regiono išlikimui. Galimybė imtis verslo neturi priklausyti nuo gyvenamosios vietos Švedijoje, o plačiajuostis ryšys yra svarbus konkurencingumo veiksnys. Šioje srityje tikrai bus labai gerų rezultatų. Be to, labai svarbu parodyti savo piliečiams, kad ES vaidina svarbų vaidmenį ir vietos lygmeniu.

Mūsų regione šių fondų remiamos investicijos į mokslinius tyrimus ir inovacijas yra ypač svarbios palaikant esamą pramonę ir išlaikant bei pritraukiant reikiamų įgūdžių. Šių fondų lėšos sudarė sąlygas įmonių ir aukštojo mokslo įstaigų bendradarbiavimui. Apčiuopiami rezultatai nematomi trumpalaikėje perspektyvoje, tačiau kitu programavimu laikotarpiu rezultatai pasimatys naujų įmonių, inovacijų ir pan. forma.

ESF vaidino ir tebevaidina svarbų vaidmenį sprendžiant visuomenės problemas, kurios kartais kyla pernelyg greitai.

„Mūsų regione šių fondų remiamos investicijos į mokslinius tyrimus ir inovacijas yra ypač svarbios palaikant esamą pramonę ir išlaikant bei pritraukiant reikiamų įgūdžių.“

Vienas iš pavyzdžių yra neseniai į Švediją atvykusių pabėgėlių srautas, kuris per trumpą laiką sukėlė ekonominę naštą kelioms regiono vietos valdžios institucijoms. ESF projektai padėjo mūsų vietos valdžios institucijoms integruoti šiuos žmones, kurie taps mūsų regiono turtu.

Šiaurės Vidurio Švedija yra retai apgyvendintas regionas ES šiaurėje. Atsižvelgiant į tai, ar galėtumėte pasakyti, kad Europos teritorinio bendradarbiavimo politika yra jums kuo nors naudinga?

Šiaurės Vidurio Švedijos subjektai dalyvauja keliuose teritorinio bendradarbiavimo projektuose ir iniciatyvose. Mūsų regionas daugiausia dalyvauja Švedijos ir Norvegijos INTERREG programoje, taip

pat turi galimybę dalyvauti Baltijos jūros regiono bei Šiaurės jūros regiono INTERREG programose ir INTERREG EUROPE. Vienas iš pavyzdžių yra projektas, kuriuo siekiama didinti žinias ir stiprinti mokslo parkų bendradarbiavimą Baltijos jūros regione. Be to, šis projektas nustatys struktūrinio bendradarbiavimo būdą instituciniame lygmenyje, o tai savo ruožtu bus naudinga mūsų įmonėms. Jos galės naudotis tinklais bei kontaktais kitose Baltijos šalyse ir didinti savo rinkas. Mūsų įmonėms labai svarbu plėsti tarptautinį akiratį, kad jos galėtų pasiekti naujus klientus ir partnerius.

Nors Norvegija nėra ES narė, ji yra didžiausia Švedijos prekybos partnerė. Daug naudos gauname iš Švedijos ir Norvegijos INTERREG programos, kuria skatinamas tarpvalstybinis bendradarbiavimas. Be kitų dalykų, tai padeda gerinti tarpvalstybinį geležinkelių eismą ar mažinti prekybos kliūtis. ■

Šiaurės Vidurio Švedija

GYVENTOJŲ SKAIČIUS. 2014 m. 63 968 km² teritorijoje gyveno 833 580 žmonių, t. y. apie 11 % visų šalies gyventojų.

MOKSLINIŲ TYRIMŲ PAJĖGUMAI. Regiono mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje veikia daugybė stiprių subjektų ir suinteresuotųjų šalių, tačiau yra nedaug tradicinių kompetencijos centrų. Regione yra trys universitetai: Karlstado, Dalarnos ir Jevlės. Karlstado universitetas glaudžiai bendradarbiauja su verslo bendruomene ir sėkmingai užsitikrina finansavimą pagal programą „Horizontas 2020“.

DARBO RINKA. Apdirbamoji pramonė yra pagrindinis užimtumo šaltinis. Po jos seka paslaugų sektorius, kuriame dirba 16,8 % regiono darbuotojų. Problemos, su kuriomis susiduria Šiaurės Vidurio Švedija, yra mažas ekonomikos augimas, aukštas jaunimo nedarbas, nedidelis MTTP intensyvumas ir prasta prieiga prie plačiajuosčio ryšio. Mažai apgyvendintas regionas išsidėstęs labai didelėje teritorijoje, dėl to patiriama didelių transporto išlaidų. Regionas aktyviai sprendžia horizontaliuosius socialinius klausimus, susijusius su regiono augimu, mokslinių tyrimų ir inovacijų politika bei lygybės ir nediskriminavimo integravimu.

PRANAŠUMAI. Regione dominuoja tradiciniai kapitalui imlūs sektoriai, kaip antai plieno ir inžinerijos, plaušienos ir popieriaus. Kiti svarbūs sektoriai yra technika, transporto priemonės, maisto perdirbimas, IRT ir turizmas. Dėl stiprių eksporto įmonių, turinčių geriausių įgūdžių ir pasaulinio lygio praktinės patirties pramonės srityje, šis regionas pirmauja keliose srityse, kaip antai pažangiųjų medžiagų, miško bioekonomikos, atsinaujinančiosios energijos ir elektros perdavimo. Pažangiosios pramonės ir paslaugų inovacijų verslo klasteriai bendradarbiauja su universitetais, koledžais ir vyriausybe sprendžiant visuomenės problemas, dalydamiesi žiniomis apie energiją, sveiką darbą / gyvenimą ir inovatyvias socialines paslaugas.

PAŽANGIOJI SPECIALIZACIJA. Kiekvienas iš trijų Šiaurės Vidurio Švedijos regionų turi savo pažangiosios specializacijos strategiją ir yra nustatę savo pranašumus. Čia esantys regionai ir klasteriai turi senas bendradarbiavimo ir dalijimosi patirtimi tradicijas. Trys regionai, įgyvendindami ERPF projektą „Pažangiosios specializacijos Šiaurės Vidurio Švedijoje“, siekia kurti universitetų ir klasterių tinklus.

PLAČIAJUOSTIS RYŠYS ŠIAURĖS VIDURIO ŠVEDIJOS KAIMO VIETOVĖSE

Daugelį metų sparčiojo plačiajuosčio ryšio prieinamumas kaimo ir mažai apgyvendintose Šiaurės Vidurio Švedijos vietovėse buvo labai ribotas. Vermlandas turėjo gerokai prastesnę prieigą nei kitos Švedijos apskritys. Viena to priežasčių – vietinių tinklų jungčių (regioninių transporto tinklų) trūkumas.

Kadangi Vermlandas, kaip ir visa Šiaurės Vidurio Švedija, yra retai apgyvendintas, kaimai ir namų ūkiai yra labai išsibarstę, o gyventojai senėja. Viešieji ir privatieji plačiajuosčio ryšio operatoriai mažai suinteresuoti plėsti plačiajuosčio ryšio tinklus šiose kaimo vietovėse.

Didelės spartos plačiajuosčio ryšio stygius yra didelė kliūtis įmonėms, nes trukdo tolesnei urbanizacijai ir integracijai. Įmonėms kaimo vietovėse moterys vadovauja daug dažniau negu miestuose.

Vermlandas turi itin internacionalizuotą ir nuo eksporto priklausantią pramonę, kuriai reikalingi stabilūs plačiajuosčio ryšio tinklai. Regione veikia plieno ir inžinerijos, popieriaus ir plaušienos, taip pat kasybos ir mineralų pramonės šakos. Šios pramonės šakos yra pertvarkomos siekiant didesnio kapitalo, paslaugų ir žinių turinio, todėl yra priklausomos nuo plačiajuosčio ryšio prieinamumo. Šiaurės Vidurio Švedijoje turizmas auga kartu su maisto pramone, prekyba, miškininkyste ir ūkiais.

Tris projektus, kuriuos įgyvendinant tiesiamos vietinės tinklų jungtys (regioniniai transporto tinklai), finansuoja Europos regioninės plėtros fondas, iš viso skyręs 200 mln. SEK (apie 20 mln. EUR). Padedant valstybiniam ir privatiems plačiajuosčio ryšio operatoriams, tiesiantiems „paskutinės mylios“ prieigos tinklus, šie projektai gerokai padidins galimybes naudotis sparčiuoju plačiajuosčiu ryšiu. Kai kuriuos projektus, kuriuos įgyvendinant tiesiami „paskutinės mylios“ prieigos tinklai, finansuoja Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

„Mūsų įmonė veikia turizmo pramonėje, turi viešbutį bei restoraną ir užsiima nuotykių turizmu. Mes įsikūrę mažai apgyvendintoje vietovėje, toliausiai į šiaurę esančioje Vermlando dalyje, ir čia nėra stabilaus interneto ryšio. Periodiškai turime didelių problemų su internetu ryšiu ir el. pašto pristatymu, kurios trunka keletą dienų. Mes prarandame pajamas kiekvieną kartą, kai svečiai, norintys užsisakyti internetu, negauna mūsų atsakymo. Norėdami užsisakyti paslaugą klientai tikisi greito atsakymo, o jo negavę pasirinks kitą vietą. Džiaugiamės, kad mūsų įmonė dabar gali prisijungti prie didelės spartos interneto per ERPF finansuojamą šviesolaidinį tinklą. Tai yra ne tik pagalba visam mūsų verslui, bet ir būtina sąlyga įmonės išlikimui.“

Annika Jonsson, „Långbergets Sporthotell AB“

SLIM

Klasteriams tenka svarbus vaidmuo plėtojant naujoves ir verslą Šiaurės Vidurio Švedijoje. Regione, kurį sudaro Vermlando, Dalarnos ir Jevleborgo apskritys, yra įsikūrę pasaulinio lygio klasteriai, veikiantys tokiose srityse kaip plieno ir medžiagų technologijos, miško pramonė ir turizmas, taip pat naujose regiono pranašumą pabrėžiančiose srityse, kaip antai skaitmeninimas ir atsinaujinančioji energija.

„RegioStars“ apdovanotas projektas SLIM (2007–2013 m.) buvo labai svarbus šiai klasterių plėtrai. Jame į 15 klasterių susibūrė 700 įmonių su 60 000 darbuotojų. Daugiausiai dėmesio skiriama klasterių procesų palaikymui, vertinimams klasterių bei įmonių lygmeniu ir politikos formavimui. Įgyvendinant projektą buvo užmegzta naujų ryšių ir padidintas dalyvių pasitikėjimas – tai paskatino didesnę dalyvaujančių įmonių augimą, kuris yra tik vienas iš daugelio privalumų. Tarp svarbiausių projekte numatytų veiksmų buvo ir socialinis bei aplinkosauginis tvarumas. Pavyzdžiui, projektas paskatino lyčių aspekto supratimo didinimą, kaip priemonę spręsti gebėjimų trūkumą tuose sektoriuose, kuriuose tradiciškai dominuoja vyrai.

„Projektas SLIM man buvo puikus įvadas į klasterių pasaulį, kai iš verslo sektoriaus atvykau į pramoninį IT klasterį „FindIT“ ir tapau jo procesų vadove. Greitai sužinojau apie kitus regiono klasterius ir jų kompetencijos sritis. Be to, su keliais klasteriais buvo sukurtas bendras projektas ir imtasi daug papildomų bendrų veiksmų.“

Britta Haag
„FindIT“ procesų vadovė

Dabartiniu programavimo laikotarpiu keletas ERPF finansuojamų projektų, kuriuos vykdo projekte SLIM dalyvavę klasteriai, įtraukia šimtus bendrovių, remiančių inovacijas, internacionalizaciją ir verslo plėtrą, siekiant transformuoti regionus ir išspręsti visuomenės problemas. Be to, visi regionai ir klasteriai tęsia bendradarbiavimą su SLIM įgyvendinant ERPF projektą „Pažangioji specializacija Šiaurės Vidurio Švedijoje“, sutelkdami savo patirtį pažangiosios specializacijos srityje.

DAUGIAU INFORMACIJOS

SLIM: <http://bit.ly/2hOEPfD>

SLIM (švedų k.): <http://bit.ly/2xsOCpL>

ERPF projektas NMS3 (švedų k.): <http://bit.ly/2wXDzTR>

MVĮ SKIRTA LYČIŲ AKADEMIJA

MVĮ skirta lyčių akademija yra trejų metų projektas, kuris prasidėjo 2017 m. rugsėjo mėn. Projekte, kuriam vadovauja Karlstado universitetas, dalyvauja Vermlando regiono savivaldybės.

Projekto tikslas – plėtoti ir taikyti žinias apie lyčių aspektą, organizacinių pokyčių procesus, lyčių integraciją ir normatyvines inovacijas, siekiant padidinti inovacijų pajėgumus, MTTP intensyvumą ir regiono MVĮ augimą.

Jis turi tris pagrindinius tikslus: i) sukurti koncepcijų ir praktinių priemonių, kurias MVĮ galėtų lengvai ir ekonomiškai efektyviai panaudoti siekiant lyčių integracijos; ii) kurti ir valdyti regiono augimo ir verslo rėmimo subjektą, kaip antai įmonių asociacijų, klasterių, apskričių administracinių valdybų, savivaldybių, prekybos rūmų ir kitų pagrindinių veikėjų tinklą; ir iii) toliau kurti ir steigti MVĮ skirtą lyčių akademiją, tirti įmonių, dirbančių lyčių integracijos srityje, poveikį ir parengti vertinimo modelį.

Projektas skirtas MVĮ tokiose pramonės šakose kaip popierius, IT ir skaitmeninimas, taip pat kūryba ir kultūra, kurios yra vienos labiausiai skirstomų pagal lytį Vermlando regione. Numatomi rezultatai apima įmones, plėtojančias savo vidinius įdarbinimo procesus, darbo sąlygas, darbo aplinką bei organizavimą ir įmonių kultūrą lygybės atžvilgiu, taip pagerinant moterų ir vyrų įdarbinimą ir išlaikymą.

Ilgalaikis tikslas – iki projekto pabaigos, bendradarbiaujant su pramonės atstovais regione ir visoje šalyje, sukurti MVĮ skirtą lyčių akademiją, kuri bus išteklių bankas ir centras, atsakingas už lyčių klausimus, lyčių lygybę, inovacijas ir augimą.

ŽINIŲ MAINAI – ABIPUSIŠKAI NAUDINGA SITUACIJA

Žinių perdavimo partnerystė (ŽPP) – tai projektas, skirtas keisti žiniomis tarp mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) ir akademijos. Jauniems mokslininkams bus skiriamas ŽPP projektų vadovo vaidmuo MVĮ, kur jis rūpinsis projekto kūrimo strategija vienerius ar dvejus metus. Projektai gali apimti naujų rinkų, naujų produktų ar naujų procesų kūrimą. Projekto vadovui padeda akademijos verslo patarėjas ir konsultantas.

ŽPP sprendžia kai kurias pagrindines problemas, susijusias su MVĮ augimu, kaip antai darbui atlikti reikalingas laikas, finansavimas ir darbuotojų su reikiama gebėjimais įdarbinimas. Kol kas projekto rezultatai rodo, kad 75 % ŽPP projektų vadovų buvo pasiūlytas nuolatinis darbas MVĮ.

DAUGIAU INFORMACIJOS

Dalarnos universitetas: <http://www.du.se/ktp>

„LYČIŲ LYGYBĖ – VISADA“, DALARNOS APYGARDOS ADMINISTRACINĖ VALDYBA

Lyčių lygybė buvo įvardyta vienu pagrindinių ekonomikos augimo ir didesnio užimtumo veiksnių. Dalarnos apygardos administracinė valdyba vadovauja trejų metų trukmės projektui „Lyčių lygybė – visada“. Įgyvendinant šį ESF finansuojamą projektą daugiausiai dėmesio skiriama kovai su lyčių segregacija darbo rinkoje ir moterų galimybių dirbti visą darbo dieną didinimui.

KIVO

Pastaraisiais metais ESF finansuojamas projektas, kurį įgyvendinant buvo sukurtas KIVO metodas (kokybės įtraukimas į sveikatos priežiūrą ir socialinę rūpybą), tapo darbdavių priemone, skirta patenkinti sparčiai augantį darbuotojų trūkumą priežiūros sektoriuje. KIVO metodas suteikia galimybę sistemingai bendradarbiaujant plėsti įdarbinimo bazę ir įtraukti žmones, esančius už darbo rinkos ribų. Šios sėkmės pagrindas yra įsidarbinimo požiūriu palankių darbo vietų kūrimas, pagrįstas priemonėmis, skirtomis aktyviai integracijai, kuriomis priežiūros specialistai galėtų naudotis siekiant tvarios ilgalaikės socialinės plėtros.

Sistemingas KIVO bendradarbiavimas apima darbdavius, mokymo paslaugų teikėjus, profesines sąjungas ir įdarbinimo tarnybas. KIVO sukūrė devynis galimus žingsnius, vedančius iš nedarbo į nuolatinį darbą. Pirmasis žingsnis yra užtikrinti, kad asmuo būtų tinkamas darbui priežiūros sektoriuje ir kad jis tikrai norėtų dirbti šiame

Tikslinė grupė yra išrinkti atstovai, darbdaviai ir darbuotojai aštuoniose dalyvaujančiose savivaldybėse. Rengiant mokymus lyčių lygybės tema, integruojamos naujos žinios, metodai ir priemonės visoje organizacijoje.

DAUGIAU INFORMACIJOS

(švedų k.): <http://bit.ly/2w3wYZj>

sektoriuje. Dalyviams, neturintiems ankstesnės patirties priežiūros sektoriuje, suteikiama galimybė atlikti dviejų savaičių stažuotę, siekiant nustatyti, ar darbas jiems tinka. Jiems taip pat siūloma praktika ir kalbos kursai. Rezultatas – daug mažiau trinties bendradarbiaujant su asmenimis, o tai padidina tikimybę, kad tie, kuriems bus pasiūlyti mokymai darbo vietoje, sėkmingai įsidarbina. Siekiama, kad darbdaviai aktyviai dalyvautų formuojant kompetencijas, reikalingas jų organizacijoje.

DAUGIAU INFORMACIJOS

(švedų k.):

<http://www.ya-delegationen.se/kivo-metoden/>
<http://bit.ly/2fiEnJR>

“ Iš pradžių nemaniau, kad reikia ilgo įvadinio laikotarpio, nes studijų programa man puikiai sekėsi. Tačiau per įvadinį įdarbinimo laikotarpį suvokiau, kad yra daug žodžių, kurių nevisiškai suprantu. Bendravimas su vyresnio amžiaus žmonėmis yra labai svarbus, kad jie galėtų jaustis saugiai ir patogiai gaudami priežiūros sektoriuje teikiamas paslaugas. Išsamaus įvado dėka, baigęs KIVO programą, aš jaučiausi labiau pasitikintis savo vaidmeniu organizacijoje. ”

NawlBik Cen, KIVO dalyvis

VIENODAS REGIONŲ EKONOMIKOS AUGIMAS IR PLĖTRA 2016–2018 M., JEVLEBORGIO REGIONAS

Vienodas regionų ekonomikos augimas ir plėtra 2016–2018 m. yra Jevleborgio regione įgyvendinamas projektas, kurį finansuoja Švedijos ekonomikos ir regioninio augimo agentūra. Jis pagrįstas nacionaline strategija, kuria skatinamas verslo rėmimas vienodomis sąlygomis. Pagrindinis strategijos tikslas yra užtikrinti, kad moterys ir vyrai, neatsižvelgiant į jų etninę kilmę ar amžių, galėtų vienodomis sąlygomis naudotis verslo rėmimo iniciatyvomis ir ištekliais, pavyzdžiui, konsultacijoms, verslo plėtros parama, klasterių ir verslo inkubatorių veikla ir finansavimu. Vienodų sąlygų kūrimas verslo rėmimo sistemoje prisidės prie tvaraus ekonomikos augimo ir padidins įmonių bei regionų konkurencingumą.

Jevleborgio regione didžiausias dėmesys skiriamas vienodai ir regioninei plėtrai su tarpiniu atskaitos tašku, užtikrinant vienodas sąlygas, prisidedančias prie socialiai tvaresnio regiono.

To bus pasiekta, pavyzdžiui: i) pasitelkiant jau parengtą finansavimo strategiją, skirtą valdyti ir paskirstyti regionų augimo išteklius; ii) užbaigiant regiono projektų lėšų paskirstymo tyrimą ir įgyvendinant tiesioginę verslo paramą dėl lyties, kilmės šalies ir verslo krypties; iii) didinant kompetenciją, skirtą strategiškai svarbiems lyčių ir lygybės srities dalyviams; ir iv) įgyvendinant regiono plėtros procesą ir paramos metodus, kad būtų galima panaudoti struktūrinius fondus ir lėšas regiono augimui.

DAUGIAU INFORMACIJOS

2015–2020 m. nacionalinė strategija, kuria skatinamas verslo rėmimas vienodomis sąlygomis:
<http://bit.ly/2wmnQKB>

Vienodas regionų ekonomikos augimas ir plėtra (švedų k.): <http://bit.ly/2gYAMUY>

PAŽANGIOSIOS SPECIALIZACIJOS AKADEMIJA

Pažangiosios specializacijos akademija – tai priemonė, skirta pertvarkyti ir atnaujinti privačiuosius ir viešuosius sektorius Vermlando regione, taip pat plėtoti mokslinius tyrimus ir švietimą Karlstado universitete. Ja siekiama mokslinius tyrimus panaudoti pramonės, apygardos tarybos bei savivaldybių Vermlande naudai ir stiprinti regiono mokslinių tyrimų aplinką. Manoma, kad kokybiški moksliniai tyrimai universitetui pritrauks daugiau išorės lėšų.

Akademija remia ir stiprina tvirtesnę akademinės bendruomenės, pramonės ir visuomenės bendradarbiavimą, siekiant skatinti mokslinius tyrimus, kuriuos vykdant svarbiausia yra pažangioji specializacija. Akademijos pagrindas yra šešios Vermlando mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijos (VRIS3) sritys, kurios įvardijamos kaip pažangiosios specializacijos. Šešios sritys yra: vertės kūrimo paslaugos; miško bioekonomika; socialinių paslaugų skaitmeninimas; pažangiosios gamybos ir kompleksinės sistemos; skaitmeninė patirtis gamtoje, kultūroje ir vietovėse; ir fotovoltinės technologijos sistemų sprendimai. Susiejant mokslinius tyrimus, inovacijas ir švietimą, Akademija ruoš Karlstado universiteto studentus darbo rinkai, kad paskatintų pramonės plėtrą Vermlando šešiose prioritetinėse srityse.

Tikimasi, kad Akademija stiprins regiono mokslinių tyrimų aplinką ir prisidės prie pagrindinių mokslinių tyrimų ir inovacijų projektų; investicijų, didesnio eksporto ir ekonomikos augimo, įmonių steigimo, tarptautinių demonstracinių ir testavimo centrų, politinio poveikio remiant šešias specializacijas.

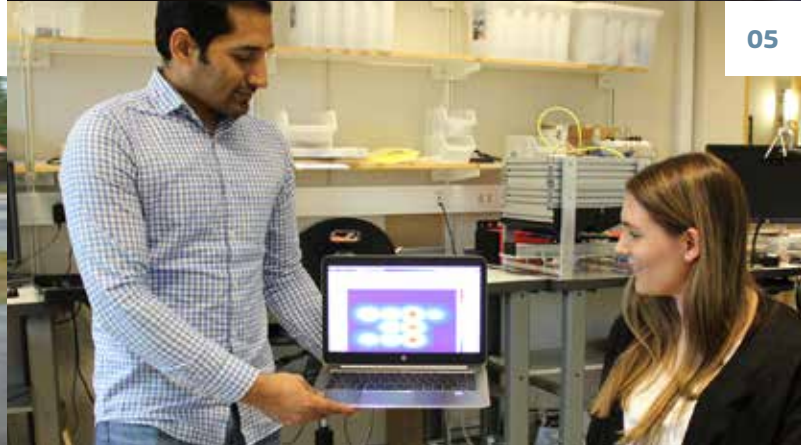
Pirmajame etape Akademija, kuri yra Karlstado universiteto ir Vermlando regiono partnerystės rezultatas, bus įgyvendinta kaip projektas 2016–2020 m. Regionas ir universitetas įsipareigos skirti po maždaug 5 mln. EUR mokslinių tyrimų finansavimui iki 2020 m. Papildomos paramos tikimasi gauti iš išorės šaltinių, kaip antai nacionalinio fondo, programos „Horizontas 2020“ ir Europos struktūrinių ir investicijų fondų.

DAUGIAU INFORMACIJOS

Karlstado universitetas: <http://bit.ly/2eRPyIT>

SUSTABDYTA AKIMIRKA

Švedijoje esantys stiprūs subjektai ir suinteresuotosios šalys mokslinių tyrimų, inovacijų ir pažangiosios specializacijos srityse turi didelį potencialą didinti regionų augimą, konkurencingumą ir darbo vietų kūrimą.

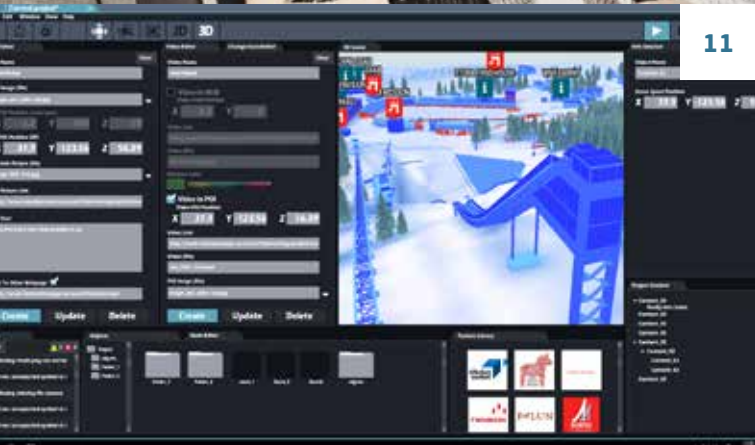
09

10

11

12

- 01 „Mittstråket“ kuria funkcinį ir tvarų tarpvalstybinį transporto maršrutą žmonėms ir kroviniams Vidurio Norlande.
- 02 BOOST projekto tikslas yra kurti ir pateikti fizinius ir virtualius prototipus tvariam gyvenimui ir statybai naudojant stiklą bei medieną.
- 03 „Destination Capacity Building“ plėtoja turizmo pramonę Švedijos Laplandijoje kuriant tinklus, strategines sąjungas ir skatinant produktų kūrimą bei inovacijas.
- 04 Įgyvendinant projektą „Lopme Laante“ („Samių žemė“) kuriami du teminiai parkai, iliustruojantys samių vaidmenį visuomenėje ir Herjedaleno regiono plėtrą.
- 05 SMART mokslininkai ir pramonės atstovai bendradarbiauja sprendžiant mokslinių tyrimų problemas, susijusias su „Daiktų internetu“.
- 06 „Safety & Security Test Arena“ yra bendradarbiavimo projektas, kurio tikslas – paversti Šiaurės Švediją pirmaujančiu MTTP regionu saugumo sektoriuje.
- 07 „Arena Grön Tillväxt“ remia ekologines naujoves, įskaitant medžiagą, kuri turėtų pakeisti plastiką sveikatos priežiūros įrangoje.
- 08 Projektas „STREss“ yra skirtas Skonės regione pastatyto mokslinių tyrimų centro „European Spallation Source“ infrastruktūros užtikrinimui.
- 09 „Framtidens soler I Östra Mellansverige“ siekia padidinti investicijas į saulės energiją Rytų ir Vidurio Švedijos MVĮ.
- 10 Įgyvendinant projektą „Step Two“ Kronobergo regione kuriamas metodas, skatinantis mažųjų įmonių, kurias valdo užsienyje gimę verslininkai, augimą.
- 11 Projekto „Gamification of Dalarna“ tikslas – sukurti techninę platformą, naudojančią žaidimų kūrimo technologijas, siekiant pritraukti daugiau lankytojų į regioną.
- 12 Įgyvendinant projektą „VIRUS“ buvo atidarytas lankytojų centras pirmajame pasaulyje iškastinio kuro nenaudojančiame elektriniame kelyje, skirtame sunkvežimių eismui Jevleborgo regione.

Kalbant iš patirties

„Panorama“ surinko daugybę nuoširdžių komentarų ir pastabų iš projekto dalyvių ir piliečių, kuriems sanglaudos politikos ir regionų finansavimas padėjo visose kasdienio gyvenimo srityse.

„Įvairovė yra įprasta, įvairovė yra natūralu... Projekto „Diversity for Kids“ („Įvairovė vaikams“) tikslas yra parengti vaikus ir paauglius gyventi tolerantiškesnėje, atviresnėje ir nesavanaudiškoje visuomenėje.“

Paul Jüttner, mokytojas
„Diversity4Kids“ (DE)

„Ii nori būti įtraukus, ir šis projektas suteikė tokią galimybę. Politikos formuotojai ir piliečiai susivienijo, kad sukurtų mažo anglies dioksido kiekio technologijų visuomenę.“

Teijo Liedes

Ii miesto tarybos ir aplinkos asociacijos pirmininkas (FI)

„RegioStars 2017“ finalistas: Naujoviškos mažo anglies dioksido kiekio technologijų viešosios paslaugos

„Šis projektas padeda mums įtikinti bendruomenes, slaugos tarnybas, sveikatos draudimo bendroves, būsto asociacijas ir, svarbiausia, pagyvenusius žmones bei jų artimuosius, kad pažangiosios technologijos gali būti svarbi jų sprendimo dalis.“

Bettina Horster, „VIVAI Software AG“ verslo plėtros direktorė (DE)

„RegioStars 2017“ finalistas: Pažangiųjų paslaugų galia

„Europai yra naudinga skirti pinigų naujoviškiems arba nebūtinai pelno siekiantiems projektams. Niekas kitas negalėtų sukurti tokių vietų, nes jiems reikėtų daug didesnės investicijų gražos. Mes dirbame su žmonėmis, o žmogaus atgalinis ryšys yra labai svarbus. Ir jei Europa gali padėti finansuoti projektus, kurie turi didesnę žmonių atgalinį ryšį, tai yra puiku.“

Sophie Desilly

„Story2Work“ koordinatorė
Art2Work (BE)

„MAD yra Briuselio mados ir dizaino platforma. Tai puikus projektas, padedantis dizaineriams ir kūrėjams Briuselyje plėtoti savo projektus bei karjerą ir suteikiantis jiems puikią galimybę pristatyti savo darbus.“

Silvia Martinelli, projekto ryšių vadovė
MAD (BE)

„BEACON sėkmingai prisidėjo prie verslo augimo, kuris priešingu atveju nebūtų įmanomas. Įmonės pastebėjo išaugusius pardavimo rezultatus ir sukūrė naujų produktų, procesų bei darbo vietų.“

Iain Donnison, projektų vadovas
„RegioStars 2014“ laimėtojas: BEACON (UK)

„Atvira partnerystė ir skaidri veikla yra kertiniai akmenys abipusio pasitikėjimo stiprinimui. Jos įkvepia kurti paslaugas bei produktus žmonėms ir formuoja ilgalaikius ryšius bei perspektyvas.“

Irena Krivienė
VU bibliotekos Mokslinės komunikacijos ir informacijos centro ir VU centrinės bibliotekos generalinė direktorė
„RegioStars 2016“ finalistas: „Jonvabaliai“ (LT)

„Aš ir toliau džiaugiuosi per Europos regionų ir miestų savaitę įgytomis žiniomis ir su kitomis šalimis, regionais ir kultūromis užmegztais ryšiais. Būtent čia susikuria būsimi konsorciumai, priimami sprendimai dėl veiklos kartojimo, pateikiami klausimai ir duodami patarimai, organizuojami spontaniški pietūs ir, svarbiausia, užsimezga ilgalaikė draugystė – visa tai šį renginį paverčia ES demokratijos šlovinimo vieta.“

Anya Margaret Baum, „The Keryx Group“ vykdomoji direktorė, Lenkija

„INTERREG jaunimo iniciatyva“: tarptautinio bendradarbiavimo ir solidarumo skatinimas

Europos solidarumo korpusas (ESK) yra nauja Europos Sąjungos iniciatyva, suteikianti galimybę jaunuoliams dalyvauti ir užsiimti savanoriška arba profesine veikla savo šalies ar užsienio projektuose ir būti naudingiems Europos bendruomenėms ir žmonėms. ES regioninė politika skyrė šiai iniciatyvai 1 mln. EUR, kad tarpvalstybinės, tarptautinės ar tarpregioninės programos bei susiję projektai priimtų savanorius (18–30 metų ES piliečius) nuo dviejų iki šešių mėnesių laikotarpiui. Mūsų tikslas – remti, skatinti ir viešinti INTERREG programų ir projektų pasiekimus, sykiu gerinant ES vidaus tarpvalstybinio bendradarbiavimo naudos žinomumą. Susipažinkite su keturių savanorių, dalyvaujančių INTERREG jaunimo iniciatyvoje, kuriai vadovauja Europos pasienio regionų asociacija, pasisakymais.

Nuo 2017 m. gegužės 21 d. Silvia ir Laura dirba INTERREG reporterėmis ALCOTRA jungtiniame sekretoriате. Štai keletas jų įspūdžių:

Silvia sako, kad nuo pat pradžių jaučiama bendradarbiavimo nuotaika ir abipusis sekretoriato komandos palaikymas. „Nėra geresnio įvado į tarpvalstybinį bendradarbiavimą, apie kurį prieš pradėdama dalyvauti iniciatyvoje daug nežinojau. Dabar jaučiuosi labiau informuota ir turiu žinių apie galimą naudą Europos piliečiams.

Didelė šios pagalbos dalis, tokia kaip istorinių pastatų restauravimas ar parama medicinos įstaigoms pasienyje, yra tik mate-

riali, tačiau pridėtinė vertė yra dviejų šalių sprendimas suvienyti savo stipriąsias puses bendram projektui. Šis bendradarbiavimas padeda praktiškai įgyvendinti idėją priklausyti vienai teritorijai ir turėti bendrą – Europos – pilietybę. Atsakomybė už šią bendruomenės dvasią, kuri sienas laiko susitikimo vieta, o ne kliūtimi, ir jos skatinimas galbūt yra vienas svarbiausių iššūkių, su kuriuo dabar susiduria Europos institucijos ir piliečiai.“

Silvia, Italija

Pasak Lauros, savanoriaudama kaip INTERREG reporterė Turine ji turėjo galimybę prisidėti prie to, kas jai yra artima: „Europos Sąjunga ir nauda jos piliečiams. Man, kaip prancūzei turinčiai

glaudžių ryšių su Italija, buvo įdomu atsidurti šių dviejų šalių bendradarbiavimo centre. Ši patirtis yra labai įdomi ir padeda man suprasti, kaip ES skatina regionus ieškoti bendrų tarpvalstybinių sprendimų.

„Ši patirtis yra labai įdomi ir padeda man suprasti, kaip ES skatina regionus ieškoti bendrų tarpvalstybinių sprendimų.“

Turėjau keletą galimybių susitikti su programos finansuojamų projektų vadovais ir vietoje stebėti jų veiksmus bei rezultatus. Aš atradau projektus, kuriuos įgyvendinant buvo nagrinėjamos problemos, būdingos abiem sienos pusėms, pavyzdžiui, kova su gyventojų skaičiaus mažėjimu kalnuotose vietovėse, kultūros ir gamtos paveldo vertinimas ir geresnė gamtinių pavojų prevencija.“

Laura, Prancūzija

Iniciatyvos IVY naujo požiūrio dėka Laura ir Silvia jaučiasi prisidedančios prie pilietinio dalyvavimo skatinimo ir priklausymo Europos Sąjungai jausmo stiprinimo. IVY suteikė joms galimybę suteikti naują pojūtį priemonei, kuri egzistuoja jau daugiau kaip 27 metus, ir tuo jos labai didžiuojasi.

Ateitis be sienų

„Aš nežinau, bet tie vokiečiai turi gana gerą muzikinį skonį!“ Ši Nyderlandų vidurinės mokyklos mokinio citata atspindi projekto, kuriame mes savanoriškai dirbame, esmę.

Projektas vadinasi „Nachbar Sprache & buurcultuur“ – tai yra vokiečių ir olandų žodžiai, reiškiantys „kaimynų kalba“ ir „kaimynų kultūra“. Mainų programų dėka vidurinių mokyklų mokiniai gali bendrauti su bendraamžiais kitoje sienos pusėje. Tai padeda jiems sužinoti apie neribotas studijų, darbo ar gyvenimo galimybes kitoje šalyje. Supratimas, kad „kiti“ yra ne tokie ir skirtingi, yra pirmasis žingsnis šiame procese.

Projektą neseniai pradėjo Neimegeno universitetas (Nyderlandai) ir Duisburgo-Eseno universitetas (Vokietija), kuriuos skiria tik 100 km ir siena. Būdami dvišalės magistrantūros programos „Europos studijos: Olandų–vokiečių studijos“ studentai, mes gerai suprantame Europos sienų kirtimo ir jų poveikio sumažinimo svarbą. Mūsų profesorius Paul Sars, kuris yra projekto koordinatorius Nyderlanduose, suteikė mums galimybę prisidėti.

„Jūs turite tris mėnesius semestro atostogų, – pasakė jis. – Kodėl jums neprisijungus prie mūsų komandos – įgysite patirties savo būsimoje darbo srityje“. Jis pasirūpino, kad gautume biurą su nuostabiu vaizdu šeštame aukšte ir davė mums IVY kontaktus. Norėdami sužinoti apie projektą, vykome į kai kurias dalyvaujančias mokyklas ir stebėjome mainus. Savo akimis pamatėme kokį teigiamą poveikį gali turėti mokinių mainai. Išpopuliarėjus socialinei žiniasklaidai ir „vlogeriams“, dabar labiau nei bet kada jaunimo pomėgiai ir kultūra yra vienodi. Malonu matyti, kad jie supranta šį panašumą!

Neatsiejama mūsų darbo dalis – suteikti mokiniams galimybę dalytis savo patirtimi su aplinka. Mes jiems padedame kurti tinklaraščio įrašus, kuriuose jie gali perteikti savo asmenines įžvalgas apie mainus. Mes taip pat organizuojame publikavimus „Instagram“ tinkle, kur jie turi galimybę išreikšti save labiau pažįstamoje aplinkoje.

Siekdami reklamos pasienio regione, taip pat rašome pranešimus spaudai ir kviečiame vietos bei regionų žurnalistus. Mes sukūrėme socialinės žiniasklaidos platformą, skirtą pasidalinti mokinių turiniu ir žiniasklaidos dėmesiu, todėl tiek mokiniai, tiek pasienio regiono gyventojai labiau suvokia, kokios yra kitos šalies galimybės.

Taip pat pastebėjome, kad skrajutės, plakatai ir šablonai yra mūsų slaptas talentas. Mums net buvo patikėta sukurti projekto logotipą. Trumpai tariant, komanda mums suteikia daug laisvės ir atsakomybės, todėl mūsų IVY patirtis yra labai maloni!

Xander ir Yonec, Nyderlandai

DAUGIAU INFORMACIJOS

https://europa.eu/youth/solidarity_lt
<https://www.interregyouth.com/>

PASIENIO REGIONAI AUGIMO IR DARBO VIETŲ KŪRIMO SKATINIMO PRIEMONĖS

Bendroji rinka ir judėjimo laisvė yra ES teisės. Piliečiai džiaugiasi galėdami keliauti į kitas ES šalis ir jose dirbti, mokytis ar naudotis paslaugomis. Šios teisės itin svarbios **pasienio bendruomenėms**.

Šiuose regionuose gyvena **1 iš 3** europiečių – **150 mln. žmonių**.

2 mln. ES piliečių yra **pasienio darbuotojai, mokiniai arba studentai** – į darbą arba mokyklą jie per sieną keliauja **kasdien arba kas savaitę**.

Tai turėtų vykti sklandžiai ir paprastai.
Tačiau daugelis to nepasakytų.

Skirtingi **nacionaliniai įstatymai ir administracinės procedūros** varžo galimybes įsidarbinti, mokytis, naudotis skubiosios pagalbos paslaugomis, užsiimti verslu, naudotis vietos viešuoju transportu ir sveikatos priežiūros paslaugomis.

Pašalinus vien **penktadalį** visų kliūčių būtų galima:

padidinti pasienio regionų BVP 2 %

sukurti 1 mln. naujų darbo vietų

Šie sunkumai bus sprendžiami toliau išvardytomis 10 priemonių.

Jų įgyvendinimą lengvins ir remis Komisijoje įsteigtas **Pasienio ryšių punktas**.

Bendradarbiavimo ir mainų stiprinimas

Teisėkūros proceso tobulinimas

Tarpvalstybinio užimtumo rėmimas

Daugiakalbystės skatinimas pasienio regionuose

Geresnio tarpvalstybinio prieinamumo užtikrinimas

E. valdžios įgyvendinimas siekiant sudaryti sąlygas tarpvalstybiniam viešajam administravimui

Patikimos ir suprantamos informacijos ir paramos teikimas

Skatinimas geriau sutelkti sveikatos priežiūros infrastruktūrą

Bendradarbiavimo teisinės sistemos ir finansinės programos apsvaistymas

Įrodymų rinkimas siekiant gerinti sprendimų priėmimą

28 ES šalys, taip pat Norvegija, Šveicarija ir Lichtenšteinas su kitomis šalimis dalijasi beveik **40 sausumos sienų**. Bent prie vienos sienos šliejasi daugiau kaip **440 regionų**.

“*Pasienio regionai labai svarbūs Europos augimui. Juose sukuriama daugiau kaip ketvirtadalis ES BVP, todėl jie yra galimybių aukso gysla.*”

Už regioninę politiką atsakinga Europos Komisijos narė Corina Crețu

DUOMENŲ CENTRAS: 4 – ATVIRŲJŲ DUOMENŲ PLATFORMA

GAL TURITE KLAUSIMĄ, KURĮ NORĖTUMĖTE APTARTI BŪSIMUOSE PANORAMOS DUOMENŲ CENTRO STRAIPSNIUOSE?
GAL TURITE DUOMENŲ RINKINĮ, KURĮ NORĖTUMĖTE PASIŪLYTI ĮKELTI Į ESI FONDŲ ATVIRŲJŲ DUOMENŲ PLATFORMĄ?
JEI TAIP, RAŠYKITE E. PAŠTO ADRESU REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU.

Žvilgsnis į regionines investicijas iš paukščio skrydžio

ES skiria 454 mlrd. EUR investicijoms iš Europos struktūrinių ir investicijų fondų (ESI fondai) pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą.

Kur mes esame ES mokėjimų atžvilgiu įpusėjus programavimo laikotarpiui?

Višieji pinigai yra svarbus katalizatorius, nes regioninei plėtrai ir gilesnei sanglaudai reikalingos investicijos. Siekdama, kad piliečiai galėtų stebėti, kaip jų regione ir šalyje naudojami Europos mokesčių mokėtojų pinigai, ES yra pasirengusi pasiūlyti 360° apžvalgą iš paukščio skrydžio realiu laiku (kasdien).

ESI fondų metinė perspektyva

2014–2020 m. daugiametės finansinės programos analizė iš ES mokėjimų perspektyvos rodo, kad ankstesnių programavimo laikotarpių tendencija išlieka visuose fonduose, kurie priklauso Europos struktūriniams ir investicijų fondams. Programos pradeda kelionę gaudamos išankstinę finansinę paramą, šiuo

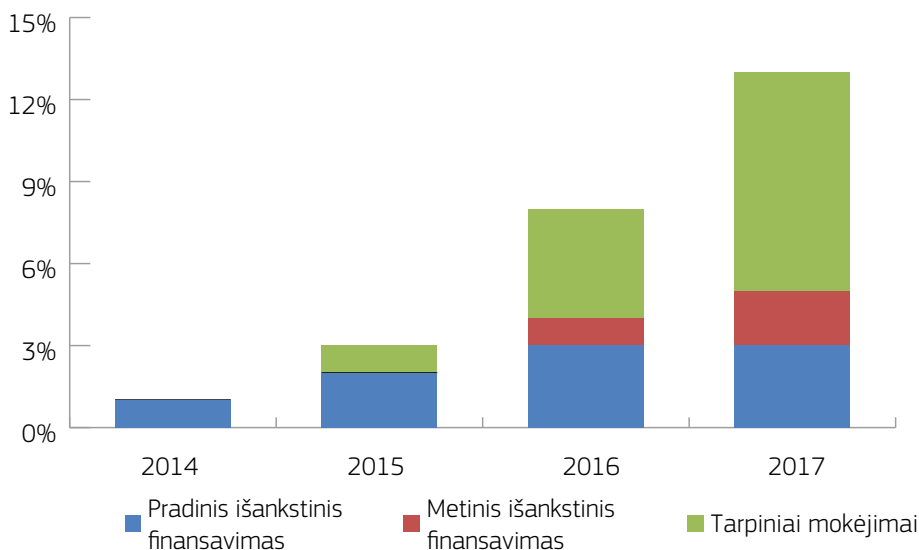
atveju per pirmuosius trejus metus (pradinis išankstinis finansavimas), o vėliau deklaruoja išlaidas Komisijai, kad būtų užtikrinta kompensacija (tarpiniai mokėjimai).

Sąjunga, paveikta pastarųjų finansų krizių padarinių ES ekonomikai, nusprendė padidinti išankstinę paramą, skirdama grynujų pinigų valstybėms narėms, taip pat papildomą išankstinį mokėjimą (metinį išankstinį finansavimą). Tai vykdoma kasmet nuo 2016 iki 2023 m. Kiekvieno metinio išankstinio finansavimo trukmė yra vieneri ataskaitiniai metai, per kuriuos valstybės narės turi jį padengti Komisijai deklaruotomis išlaidomis ir besąlygiškai laikyti jį tarpiniu mokėjimu. Priešingu atveju Komisija susigrąžina šį išankstinį mokėjimą, nepažeisdama atitinkamos valstybės narės paskirstymo.

Toliau esančioje laiko eilutėje pateikiami šie trys mokėjimų tipai kaupiamuoju pagrindu visiems ESI fondams, kurie 2017 m. rugpjūčio mėn. pabaigoje rodė 13 % finansinį įvykdymą.

Daugiau nei pusė visų ES lėšų yra valdomos per ESI fondus (t. y. 454 mlrd. EUR), iš kurių didžioji dalis teikiama per Europos regioninės plėtros fondą (196 mlrd. EUR), siekiant skatinti

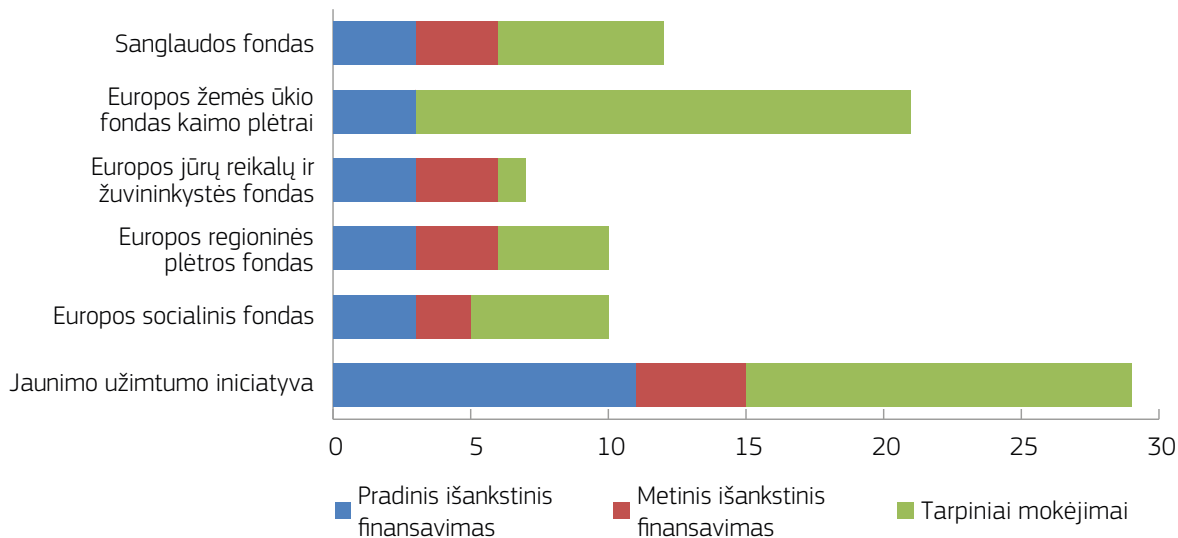
Bendri ES mokėjimai Visi ESI fondai

subalansuotą plėtrą ir bendrą 276 ES regionų gerovę. Pagal ERPF numatytą finansavimą iki 2017 m. rugpjūčio mėn. pabaigos 9 % buvo skirta veiksams, kuriais remiamas darbo vietų kūrimas, augimas ir investicijos.

panaudoti iki 2017 m. rugpjūčio mėn. pabaigos. Likusi ERPF skiriamų lėšų dalis, t. y. 9 mlrd. EUR, įgyvendinama per INTER-REG programas, pagal kurias regionai ir valstybės narės bendradarbiauja tarpvalstybiniu mastu.

Iš viso sukauptų ES mokėjimų pagal fondą

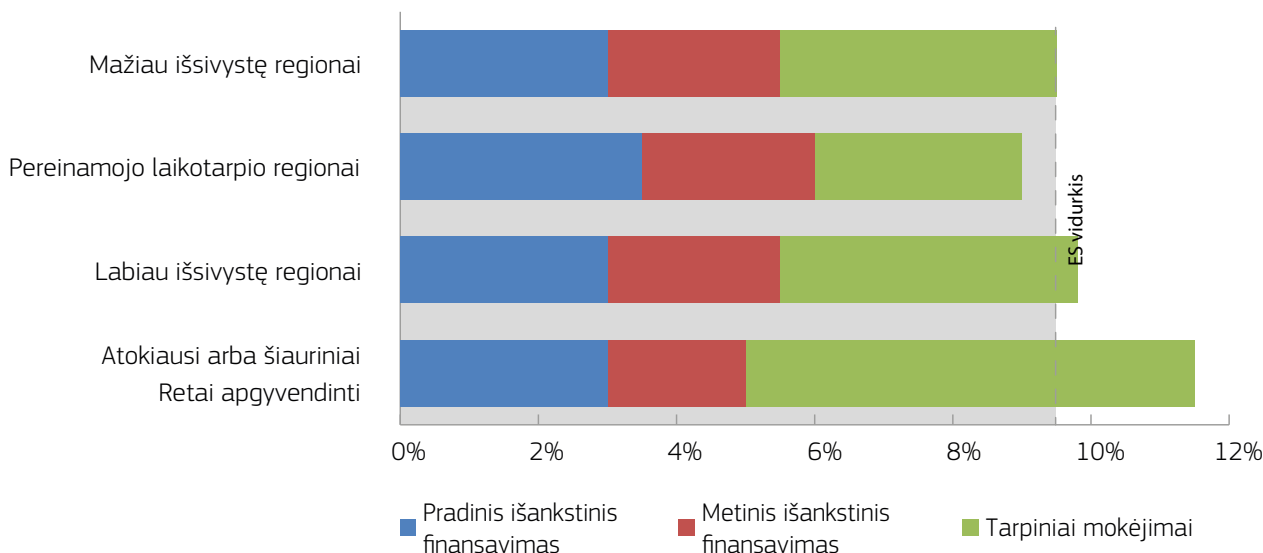
Dėmesys ERPF: kur mes esame?

2014–2020 m. ERPF programų, kurios didelis dėmesys skiriamas ES regionams, istorija yra susijusi su ES regionų suskirstymu į tris pagrindinius tipus: mažiau išsivystę regionai, kurie per septynerių metų laikotarpį gauna 129 mlrd. EUR, pereinamojo laikotarpio regionai (24 mlrd. EUR) ir labiau išsivystę regionai (32 mlrd. EUR). Atskirai pripažįstami atokiausi ar šiauriniai retai apgyvendinti regionai rodo didelę pažangą finansinio vykdymo srityje – 11 % iš jiems paskirstytų 2 mlrd. EUR buvo

Palyginus valstybių narių rezultatus Komisijai deklaruotų išlaidų atžvilgiu, galima daryti išvadą, kad didžioji dauguma linkusi maksimaliai panaudoti turimas lėšas prašant kompensacijos iš Komisijos. 2017 m. rugpjūčio mėn. pabaigoje daugiausiai lėšų buvo panaudojusi Suomija.

Tačiau galima pastebėti, kad kai kurios valstybės narės siekia pratęsti išankstinių mokėjimų panaudojimą ir atidėti galimybę

Iš viso sukauptų ES mokėjimų pagal regiono kategoriją: Europos regioninės plėtros fondas

gauti kompensacijas. Atsižvelgdama į tai, Komisija įveda drausmę, nustatydamą, kad ES lėšos¹ turi būti panaudotos ne vėliau kaip trečiųjų metų pabaigoje, skaičiuojant nuo tada, kai jos buvo skirtos (vadinamoji „n+3 įsipareigojimų panaikinimo taisyklė“), priešingu atveju, valstybė narė jas praranda.

Artėjant DFP po 2020 m., atsiranda naujas šūkis – žinios suteikia piliečiams daugiau galių. Kiekvienas pilietis yra raginamas stebėti ES lėšų panaudojimą, kad susidarytų aiškią nuomonę ir galėtų dalyvauti diskusijose dėl Europos ateities.

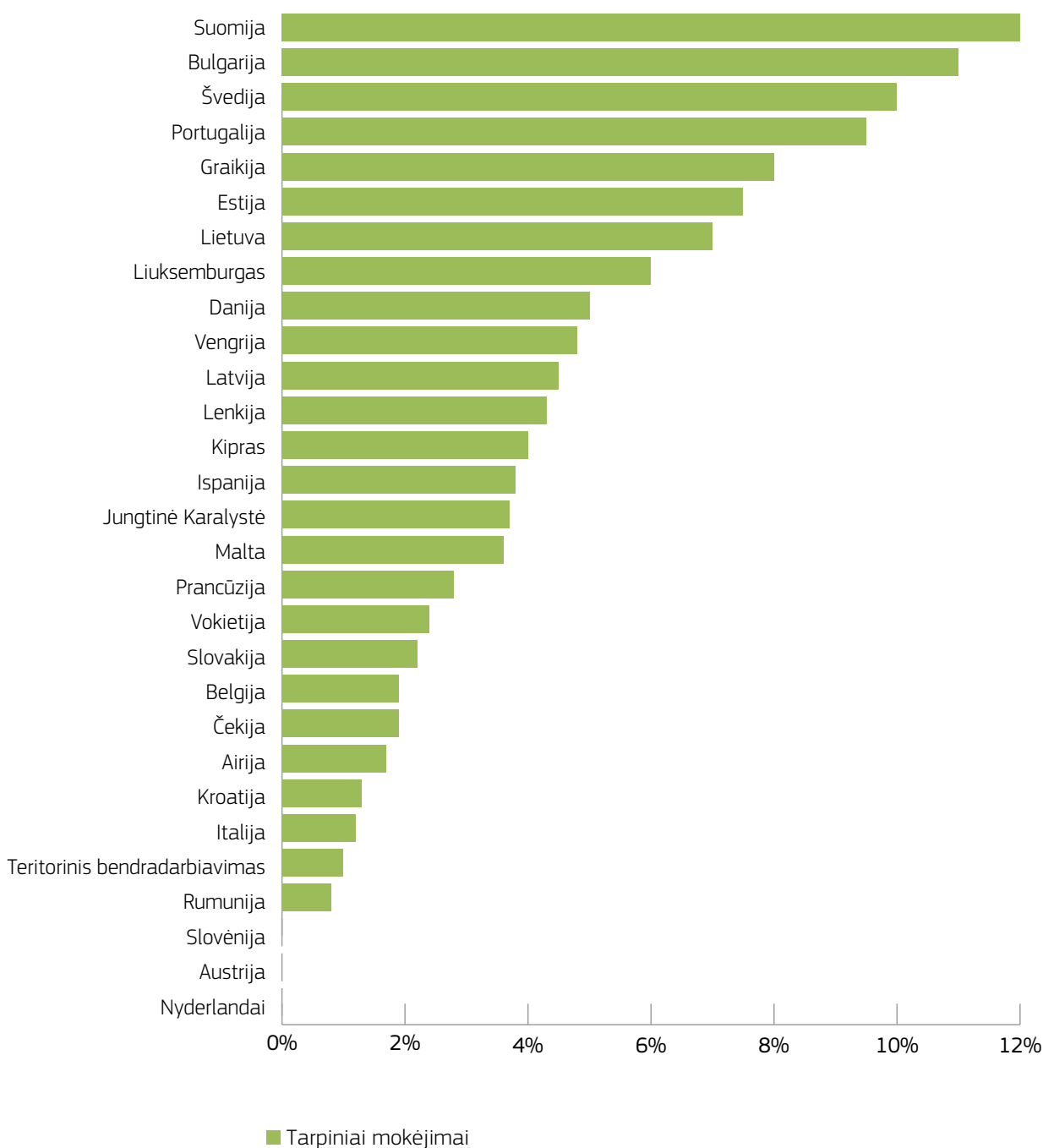
Ar norite sužinoti, kur yra jūsų regionas ir šalis pagal gautus ES mokėjimus?

DAUGIAU INFORMACIJOS

Pasinaudokite mūsų kasdien atnaujinamais duomenų rinkiniais ir sudarykite savo grafikus adresu <http://bit.ly/2wUf3nA>.

Iš viso sukauptų ES mokėjimų pagal valstybę narę

PROJEKTAI

SAUGUS UOSTAS Į PORTĄ ĮPLAUKIANTIEMS KRUIZINIAMS LAIVAMS

**BENDRA INVESTICIJŲ
SUMA:
45 541 041 EUR**

**ES ĮNAŠAS:
25 495 826 EUR**

Naujas kruizinių laivų terminalo pastatas pagerino prabangių laivų eismą į šiaurę nuo Portugalijos ir paskatino turizmą bei ekonomikos augimą regione. Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) finansavo projektą, leidžiantį uostui priimti didesnius kruizinius laivus.

Portas, antras pagal dydį Portugalijos miestas, pro kurį teka Duero upė, yra daugybės turistų lankoma vieta. Nepaisant to, kad jis yra pakrantėje, tarptautiniams prabangiems vandenynų laivams anksčiau buvo draudžiama patekti į „Leixões“ uostą dėl tam nepritaikytos infrastruktūros.

ERPF finansuojamas projektas buvo pradėtas įgyvendinti supratęs, kad dideliais kruiziniais laivais plaukiantys keleiviai galėtų apsilankyti Porte, jei „Leixões“ infrastruktūra būtų atnaujinta. Prieplaukoje pastačius naują kruizinių laivų terminalą, turistų srautas Porto regione išaugo.

Naujasis terminalas

Naujojo pastato dėka buvo sukurta 210 darbo vietų, o vietos bendruomenė gavo dar daugiau naudos, nes terminale dabar įsikūrė Porto universiteto Jūrų mokslo ir technologijų centras. Universitete yra laboratorijos, jūrinių organizmų veisykla, taip pat vivariumai, skirti jūriniams gyvūnams ir augalams laikyti.

„Leixões“ – tai Atlanto transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) pagrindinio tinklo koridoriaus, kuris yra ES svarbios tarptautinės transporto maršruto iniciatyvos dalis, tolimiausias vakarinis centras.

Laivo korpuso formos šiuolaikiškas baltas pastatas, sukurtas Luiz Pedro Silva, yra 800 metrų nuo kranto ir jau tapo architektūros paminklu regione. Švartavimosi prieplauka buvo pastatyta taip, kad tilptų didesni iki 300 metrų ilgio kruiziniai laivai. Taip pat įrengta prieplauka, kurioje yra 170 vietų, specialiai pritaikytų ilgims laineriams. Išorinė uosto siena buvo išplėsta iki 600 metrų skersmens, o jūros dugnas buvo pagilintas iki 10 metrų. Taip pat buvo įrengta upės–jūros krantinė mažesniems laivams, skirtiems trumpoms turistinėms kelionėms Duero upe.

Europos Komisija į terminalo, prieplaukos ir infrastruktūros statybą investavo 25 mln. EUR arba 45 % viso biudžeto, kuris viršija 57 mln. EUR. Atidarius terminalą, kruizinių laivų ir keivių skaičius šioje vietovėje žymiai išaugo, įskaitant kai kurias prabangiausias pasaulyje laivus, o Portugalijos turizmo pramonė smarkiai sustiprėjo. ■

DAUGIAU INFORMACIJOS

<http://bit.ly/2xhSBoe>

PROJEKTAI

ŽARNYNO LĄSTELIŲ SĄVEIKA PO MIKROSKOPU

BENDRA INVESTICIJŲ

SUMA:

5 160 086 EUR

ES ĮNAŠAS:

2 580 043 EUR

Europos regioninės plėtros fondo paramą gaunantis klasteris „Alimentary Glycoscience Research Cluster“ (AGRC) iš Golvėjaus (Airija) tiria, kaip mūsų žarnynas reaguoja į kenksmingus ir nekenksmingus organizmus. Šios bendros pastangos yra pirmasis žingsnis kuriant naujus vaistus, skirtus pagerinti žarnyno veiklą.

Airija daro pažangą palyginti naujoje glikomokslų srityje. Šioje besivystančioje srityje daugiausiai dėmesio skiriama kompleksinių cukrų vaidmeniui sąveikose su kenksmingomis ir nekenksmingomis bakterijomis. Vėžiui, mikrobiniams infekcijoms ir uždegiminėms ligoms [takos turi žarnyno ir bakterijų ryšiai, todėl šie tyrimai yra labai svarbūs. Į klasterio rezultatus turėtų būti atsižvelgta kuriant naujus vaistus, prevencines priemones ir diagnostinius metodus.

[vairių sričių mokslininkus – mikrobiologus, skaičiavimo mokslininkus, chemikus ir pačius glikomokslininkus – suvienijęs AGRC siekia remtis jau esama glikomokslų patirtimi Airijoje. Pasiekimai šiame sektoriuje papildys stiprų šalies tyrimų profilį virškinimo sveikatos, kamieninių ląstelių terapijos, vėžio ir imunologijos srityse.

Rezultatai taip pat gali turėti teigiamo poveikio kuriant infekcinėms ligoms, kurios nėra susijusios su žarnynu, gydyti skirtus vaistus ir gydymo būdus, nes tyrėjai atskleidžia bendrų duomenų apie patogenų elgseną ir ląstelių atsaką, kurie gali būti taikomi kitoms kūno sistemoms.

Pažangus metodas

Prieš pradėdant kurti naujas gliukano analizės platformas tolesniems tyrimams, AGRC pirmiausiai sutelks dėmesį į žarnyno ląstelių reakciją į kenksmingų ir nekenksmingų organizmų įsiskverbimą. Taip akademiniam pasaulyje ir pramonėje kuriasi mokslininkų ir inžinierių partnerystės, leidžiančios derinti skirtingus įgūdžius bei patirtį ir skatinti technologijas bei inovacijas.

Tikimasi, kad šis tyrimas turės svarbų komercinį poveikį farmacijos, biologinės analizės, pieno ir maisto sektoriams, taip prisidedamas prie augančios Airijos ekonomikos.

Pagal nacionalinę inovacijų strategiją ir prisidedant prie „pažangiosios ekonomikos“ AGRC yra vienas iš Airijos strateginių mokslinių tyrimų klasterių, specializuotų pavyzdinių centrų visoje šalyje. Airijos fondas investicijoms į mokslinius ir inžinerinius tyrimus „Science Foundation Ireland“ skatina kurti klasterius, kurie spręstų pagrindinius mokslinių tyrimų klausimus konkrečiose srityse, remti Airijos technologijų įmonių plėtrą ir prisidėti prie visos Airijos ekonomikos.

Glikomokslų pasiekimus iki šiol skatino glikomokslų svarbos pripažinimas gerinant žarnyno sveikatą. Konkrečiai, klasterio tikslas – nustatyti naujo diagnostikos ir gydymo etapo pagrindus, leidžiančius pacientams, sergantiems vėžiu, uždegiminėmis ligomis ir mikrobiniams infekcijomis, ateityje gauti geresnių gydymo priemonių. ■

DAUGIAU INFORMACIJOS

<http://www.agrc.ie/>

DARBOTVARKĖ

2017 M. SPALIO 18–19 D.

Budapeštas (HU)

6-asis ES strategijos dėl Dunojaus regiono metinis forumas

2017 M. LAPKRIČIO 23–24 D.

Miunchenas (DE)

ES strategijos dėl Alpių regiono metinis forumas

2017 M. LAPKRIČIO 27–29 D.

Roterdamas (NL)

Miestų forumas

Daugiau informacijos apie šiuos renginius galite rasti „Inforegio“ svetainės darbotvarkės skyriuje:

http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/newsroom/events/

TEISINIS PRANEŠIMAS

Nei Europos Komisija, nei joks Komisijos vardu veikiantis asmuo nėra atsakingas už toliau pateikiamos informacijos naudojimą.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2017

PDF: ISSN 1725-8227

Pakartotinai naudoti leidžiama nurodžius šaltinį.

Pakartotinio Europos Komisijos dokumentų naudojimo politika reglamentuojama Sprendimu 2011/833/ES (OL L 330, 2011 12 14, p. 39).

Naudoti ar atgaminti nuotraukas ir kitą medžiagą, kurios autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, galima tik gavus autorių teisių turėtojų leidimą.

Šis žurnalas spausdinamas anglų, prancūzų, vokiečių, bulgarų, graikų, ispanų, italų, lenkų ir rumunų kalbomis naudojant perdirbtą popierių. Internetė jį galima skaityti 22 kalbomis adresu http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/information/publications/panorama-magazine/

Šio numerio turinys buvo baigtas rengti 2017 m. rugsejo mėn.

© Europos Sąjunga, 2017

Printed in Belgium

NUOTRAUKOS (PUSLAPIAI):

Viršelis: © Shutterstock – Mikael Hjerpe

4 ir 5 puslapiai: © Europos Sąjunga

6 puslapis: © Europos Sąjunga

8 puslapis: © Portugalijos planavimo ir infrastruktūros ministerija

9 puslapis: © Čekijos Respublikos regioninės plėtros ministerija

10 puslapis: © Latvijos finansų ministerija

11 puslapis: © Europos reikalų ir regiono santykių ministerija, Bavarija, Vokietija

12 puslapis: © Pietvakarių Suomijos regiono taryba

13 puslapis: © Karintijos regionas, Austrija

13 puslapis: © CEMR

14 puslapis: © Confindustria

15 puslapis: © Housing Europe

16 puslapis: © Europos Sąjunga

18 puslapis: © Biopark

18 puslapis: © Vestra Jotalando regionas, Švedija

19 puslapis: © Pixabay

20 puslapis: © Kansens voor West

21 puslapis: © DEV'UP Centras-Luaros slėnis

22 puslapis: © MOT

23 puslapis: © Kacper Kowalski

24 puslapis: © Europos Komisija

27 puslapis: © Europos Komisija

33 puslapis: © Øyvind Lund / Vermlando apygarda

34 puslapis: © Šiaurės Vidurio Švedija

42 puslapis: 4 nuotrauka © Klas Fritzon; 6 nuotrauka

© Europos CBRNE Centras, Umeo universitetas, Švedija;

7 nuotrauka © Carina Sundqvist

43 puslapis: 8 nuotrauka © Perry Nordeng / ESS

44 puslapis: nuotrauka Teijo Liedes © Antti Leinonen

45 puslapis: nuotrauka Silvia Martinelli © MAD

46 ir 47 puslapiai: © Europos Sąjunga

53 puslapis: © Portos do Douro e Leixões

54 puslapis: © Jared Q. Gerlach

LIKITE PRISIJUNGĘ

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
 #CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

flickr.com/euregional

RegioNetwork

yammer.com/RegioNetwork

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
 @CorinaCretuEU

Leidinių biuras

Europos Komisija
 Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas
 Komunikacijų skyrius – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 E. paštas: regio-panorama@ec.europa.eu